ส่วนที่ ๑
ข้อมูลภาพรวม

๑.๑ ข้อมูลพื้นฐาน

๑.๑.๑ ความเป็นมาและพัฒนาการงานควบคุมไฟป่าในประเทศไทย

ปี ๒๕๑๙	จัดตั้งงานควบคุมไฟป่าขึ้นครั้งแรก ในสังกัดของกองจัดการป่าไม้ กรมป่าไม้
ปี ๒๕๒๓	กรมป่าไม้ตั้งหน่วยงานควบคุมไฟป่าในพื้นที่เป็นแห่งแรก คือ “โครงการควบคุมไฟป่าภูพิงค์ตามพระราชดำริ” รับผิดชอบการควบคุมไฟป่าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่
ปี ๒๕๒๔	คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ และวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๔ ให้มีการแก้ปัญหาไฟป่าอย่างจริงจัง กรมป่าไม้จึงได้รับงบประมาณและกรอบอัตรากำลังเพื่อขยายงานควบคุมไฟป่าเพิ่มขึ้นโดยลำดับ
ปี ๒๕๔๕	มีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ โดยมีการแยกงานที่เกี่ยวกับปาเศรษฐกิจและงานดานอนุรักษและการคุมครองปาไมออกจากกัน ทั้งนี้ ใหงานดานอนุรักษและการคุมครองขึ้นอยู่กับกรมอุทยานแหงชาติ สัตวปา และพันธุพืช ซึ่งเป็นกรมที่ตั้งขึ้นใหม่ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล่อม หน่วยงานควบคุมไฟป่าจึงแยกจากกรมป่าไม้ มาอยู่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นต้นมา
ปัจจุบัน	มีการจัดตั้งหน่วยงานควบคุมไฟป่า จำนวน ๑๓๐ สถานี อยู่ทุกพื้นที่ที่มีปัญหาไฟป่าทั่วประเทศ และสามารถดำเนินงานได้ตามมาตรฐานสากล โดยอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนควบคุมไฟป่า สำนักป้องกันี ปราบปราม และควบคุมไฟป่า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑-๑๖ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๑.๒ วิสัยทัศน์ / พันธะกิจ / ยุทธศาสตร์

วิสัยทัศน์	คุ้มครองและฟื้นฟูสมดุลของระบบนิเวศป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการบริหารจัดการองค์ประกอบด้านไฟป่าบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ป่าไม้เป็นฐานทรัพยากรที่เหมาะสมในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
พันธะกิจ	บริหารจัดการและแก้ไขปัญหาไฟป่า เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้
ยุทธศาสตร์	๑) บริหารจัดการไฟป่าโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวทางของภูมิปัญญาท้องถิ่น ๒) เปลี่ยนความขัดแย้งในปัญหาไฟป่าให้เป็นความร่วมมือบนพื้นฐานของความเข้าใจอันดีและการประสานผลประโยชน์ร่วมกัน ๓) พัฒนาเทคโนโลยีการใช้ไฟให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการรักษาสมดุลตามธรรมชาติของระบบนิเวศป่าไม้

๑.๑.๓ โครงสร้างงานควบคุมไฟป่า

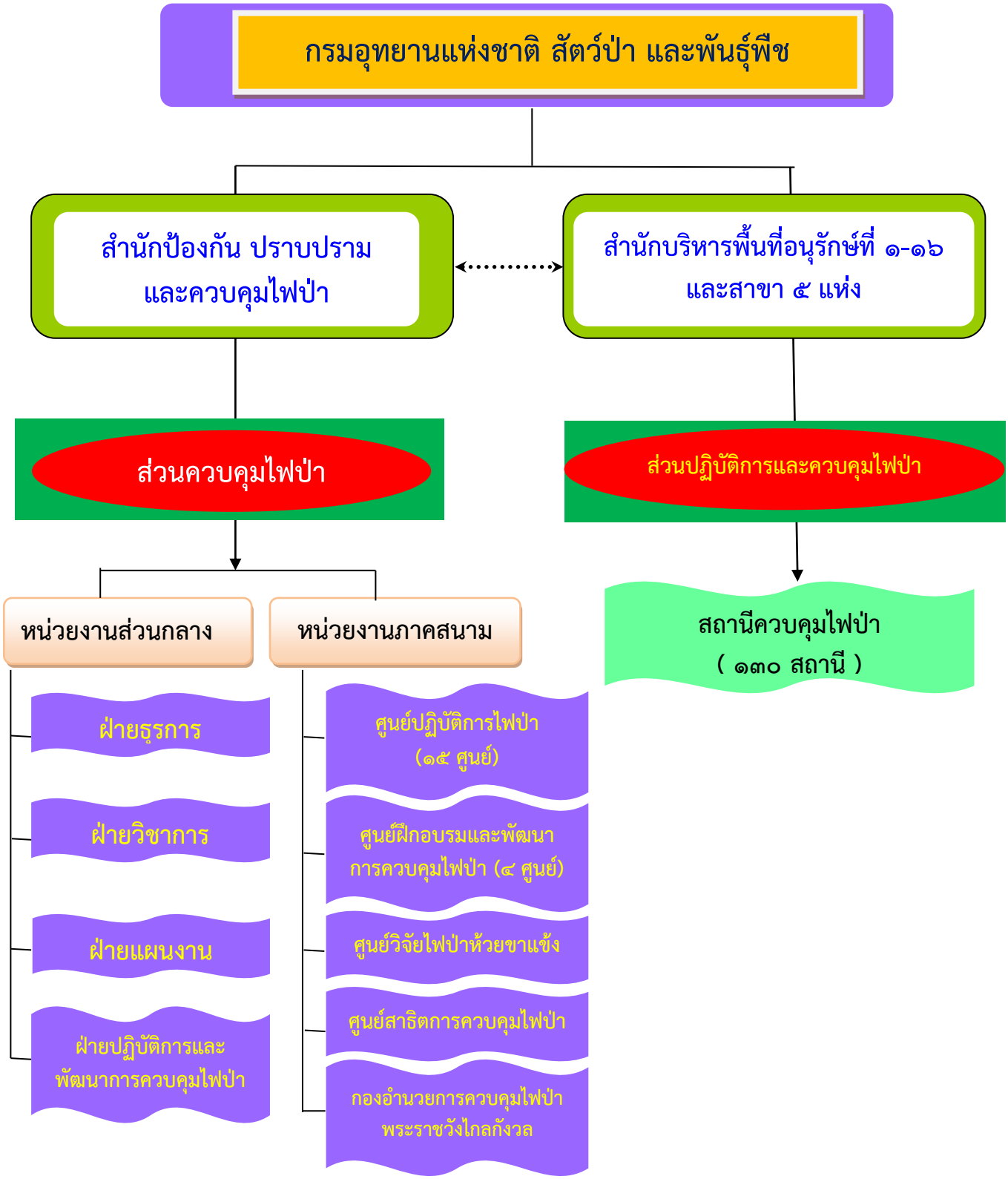

สถานีควบคุมไฟป่าในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้จัดตั้งสถานีควบคุมไฟป่าขึ้นใหม่จากปีที่ผ่านมาจำนวน ๑ สถานี คือ สถานีควบคุมไฟป่าพรุควนเคร็ง จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมสถานีควบคุมไฟป่าทั้งสิ้น ๑๓๐ สถานี

สังกัดสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์	รายชื่อสถานีควบคุมไฟป่า
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ สาขาสระบุรี	ส.ปราจีนบุรี ส.สระแก้ว ส.นครนายก ส.สระบุรี ส.ลพบุรี
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๒ (ศรีราชา)	ส.ชลบุรี ส.ระยอง ส.จันทบุรี ส.เขาคิชฌกูฏ ส.ตราด ส.ฉะเชิงเทรา
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ สาขาเพชรบุรี	ส.ราชบุรี ส.อุทยานเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี ส.กาญจนบุรี ส.เขื่อนศรีนครินทร์ ส.ไทรโยค-เขาแหลม ส.สุพรรณบุรี ส.เพชรบุรี ส.ประจวบคีรีขันธ์ ส.หนองพลับ-ห้วยสัตว์ใหญ่ ส.อุทยานเสด็จในกรม กรมหลวงชุมพรด้านทิศเหนือ (ตอนบน)
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๔ (สุราษฎร์ธานี)	ส.สุราษฎร์ธานี ส.ชุมพร ส.ระนอง
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๕ (นครศรีธรรมราช)	ส.นครศรีธรรมราช ส.พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช ส.พรุควนเคร็ง ส.กระบี่ ส.พังงา ส.ภูเก็ต ส.ตรัง ส.สตูล
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๖ (สงขลา) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๖ สาขาปัตตานี	ส.สงขลา ส.พัทลุง ส.ปัตตานี ส.ยะลา ส.นราธิวาส ส.พรุโต๊ะแดง
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๗ (นครราชสีมา)	ส.นครราชสีมา ส.เขาใหญ่ ส.พื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช จังหวัดนครราชสีมา ส.ชัยภูมิ ส.ภูเขียว ส.บุรีรัมย์
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘ (ขอนแก่น)	ส.ขอนแก่น ส.ภูผาม่าน ส.กาฬสินธุ์ ส.มหาสารคาม ส.ร้อยเอ็ด ส.เลย ส.ภูกระดึง ส.ภูหลวง-ภูหอ ส.ภูค้อ-ภูกระแต
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙ (อุบลราชธานี)	ส.อุบลราชธานี ส.ผาแต้ม ส.ยอดโดม ส.ศรีสะเกษ ส.ห้วยศาลา ส.สุรินทร์ ส.ยโสธร ส.อำนาจเจริญ ส.มุกดาหาร ส.ภูสีฐาน ส.พื้นที่ห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๐ (อุดรธานี)	ส.อุดรธานี ส.นายูง-น้ำโสม ส.พื้นที่ลุ่มน้ำทอนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี ส.หนองคาย ส.พื้นที่ลุ่มน้ำทอนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดหนองคาย ส.ภูวัว-ภูสิงห์ ส.สกลนคร ส.ภูพาน ส.นครพนม ส.พื้นที่โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ จังหวัดนครพนม ส.หนองบัวลำภู
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๑ (พิษณุโลก)	ส.พิษณุโลก ส.ภูเมี่ยง-ภูทอง ส.ทุ่งแสลงหลวง ส.ภูสอยดาว ส.เพชรบูรณ์ ส.เขาค้อ ส.อุตรดิตถ์
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๒ (นครสวรรค์)	ส.นครสวรรค์ ส.กำแพงเพชร ส.พื้นที่โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ จังหวัดกำแพงเพชร ส.อุทัยธานี ส.ห้วยคต ส.บ้านไร่ ส.กรึงไกร
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ (แพร่) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ สาขาลำปาง	ส.แพร่ ส.แม่ยม ส.น่าน ส.ศรีน่าน ส.ลำปาง ส.แจ้ซ้อน ส.พื้นที่สงวนชีวมณฑลห้วยทาก จังหวัดลำปาง ส.กิ่วคอหมา และ ส.แม่วะ
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๔ (ตาก)	ส.ตาก ส.แม่สอด ส.อุ้มผาง ส.สุโขทัย ส.ศรีสัชนาลัย ส.ถ้ำเจ้าราม
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๕ (เชียงราย)	ส.เชียงราย ส.พื้นที่ทรงงานดอยตุงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงราย ส.ภูชี้ฟ้า ส.ขุนแจ ส.พะเยา ส.ภูกามยาว
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ (เชียงใหม่) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง	ส.เชียงใหม่ ส.แม่ออน ส.ห้วยน้ำดัง ส.ลุ่มน้ำสาขาแม่ปิง ส.ห้วยฮ่องไคร้-ขุนแม่กวง ส.ดอยอินทนนท์ ส.ดอยบ่อหลวง ส.พื้นที่อำเภออมก๋อยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ ส.พื้นที่ป่าสะเมิงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ ส.พื้นที่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สวนป่าสิริกิติ์ จังหวัดเชียงใหม่ ส.พื้นที่อำเภอไชยปราการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัด เชียงใหม่ ส.พื้นที่โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ดอยฟ้าห่มปก จังหวัดเชียงใหม่ ส.ลำพูน ส.อุทยานแห่งชาติแม่ปิง ส.พื้นที่ลุ่มน้ำแม่อาวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำพูน ส.แม่ฮ่องสอน ส.ปางมะผ้า ส.แม่สุรินทร์ ส.แม่สะเรียง ส.ปางตองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑.๑.๔ อำนาจหน้าที่ ภารกิจ และหน่วยงานในสังกัด

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบหน่วยงานในสังกัดและภารกิจของส่วนควบคุมไฟป่า ดังนี้

๑. ศึกษา วิเคราะห์หามาตรการ แนวทาง รูปแบบ และวิธีการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า

๒. สำรวจและรวบรวมข้อมูลไฟป่า วิเคราะห์ ตรวจติดตาม พยากรณ์สภาพปัญหาไฟป่าและสถานการณ์ไฟป่า

๓. ดำเนินการจัดทำแผนการป้องกันและควบคุมไฟป่า พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครป้องกันไฟป่า

๔. ปฏิบัติงานด้านวิชาการไฟป่า

๕. ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการควบคุมไฟป่า

๖. ประสานงานด้านไฟป่ากับองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ประสานงานและปฏิบัติตามพันธะข้อตกลง ASEAN Agreement on Haze Transboundary Pollution

๗. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานปฏิบัติงานให้เป็นตามแผนปฏิบัติงาน

๘. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๑.๑.๔.๑ โครงสร้างการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดส่วนควบคุมไฟป่า

เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนควบคุมไฟป่าบรรลุผลตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มอบหมาย จึงกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบภายในส่วนควบคุมไฟป่า ดังนี้

๑) ฝ่ายธุรการ

มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านธุรการ งานสารบรรณทั่วไป งานการเงินบัญชี พัสดุ และงานด้านบุคลากรของส่วนควบคุมไฟป่า

๒) ฝ่ายปฏิบัติการและพัฒนาการควบคุมไฟป่า

มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการฝึกอบรมชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (หน่วยเสือไฟ) และพนักงานดับไฟป่าของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตลอดจนฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟป่า และกำลังพลของหน่วยงานต่างๆ พัฒนากลยุทธ์และเทคนิคการควบคุมไฟป่า การประสานงานการระดมพลดับไฟป่าในสถานการณ์รุนแรงและสถานการณ์วิกฤติ ตลอดจนประสานและสนับสนุนการกู้ภัยทุกรูปแบบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ป่าไม้ และปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓) ฝ่ายวิชาการ

มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านการสำรวจและรวบรวมข้อมูลไฟป่า วิเคราะห์ ตรวจติดตามพยากรณ์สภาพปัญหาไฟป่าและสถานการณ์ไฟป่า ทำหน้าที่ดูแลเวบไซต์ของส่วนควบคุมไฟป่า www.dnp.go.th/forestfire ศึกษา วิจัยด้านการควบคุมไฟป่า ปฏิบัติงานด้านวิชาการไฟป่า ประสานงานกับองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ประสานงานและปฏิบัติงานตามพันธะข้อตกลงของ ASEAN Agreement on Haze Transboundary Pollution และปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๔) ฝ่ายแผนงาน

มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณและแผนควบคุมไฟป่าทั่วประเทศ ตลอดจนตรวจติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าทั่วประเทศ และปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๕) หน่วยปฏิบัติงานภาคสนาม ประกอบด้วย ๒๒ หน่วยงาน มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบงาน ดังนี้

๕.๑ ศูนย์ปฏิบัติการไฟป่า จำนวน ๑๕ ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์ปฏิบัติการไฟป่าฉะเชิงเทรา กาญจนบุรี ชุมพร นครศรีธรรมราช นราธิวาส นครราชสีมา ขอนแก่น อุบลราชธานี สกลนคร พิษณุโลก อุทัยธานี แพร่ ตาก เชียงใหม่ และเชียงราย มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจ ศึกษา และรวบรวมข้อมูลด้านไฟป่า รณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่า ประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าในสถานการณ์รุนแรง และสถานการณ์วิกฤติ สนับสนุนการดับไฟป่าโดยชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (หน่วยเสือไฟ)

๕.๒ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการควบคุมไฟป่า จำนวน ๔ ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการควบคุมไฟป่าภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรภาครัฐและภาคประชาสังคมให้มีความรู้ด้านการควบคุมไฟป่า พัฒนาเทคนิค รูปแบบ วิธีการและอุปกรณ์การควบคุมไฟป่าเพื่อถ่ายทอด และประสาน สนับสนุน ร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยงานต่างๆ หรือที่ได้รับมอบหมาย

๕.๓ ศูนย์วิจัยไฟป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี

มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิจัยด้านการควบคุมไฟป่า การวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบจากไฟป่า พฤติกรรมไฟ การจัดการเชื้อเพลิง ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่มีผลต่อปัญหาไฟป่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาไฟป่า ตลอดจนรวบรวมและให้บริการงานวิชาการด้านไฟป่า และประสาน สนับสนุน ร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยงานต่างๆ หรือที่ได้รับมอบหมาย

๕.๔ ศูนย์สาธิตการควบคุมไฟป่า จังหวัดกาญจนบุรี

มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบสื่อและการประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่าพัฒนาเทคนิคและเครื่องมือดับไฟป่า เป็นศูนย์กลางถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการควบคุมไฟป่าอย่างครบวงจร และเป็นศูนย์กลางสาธิตรูปแบบการควบคุมไฟป่าอย่างครบวงจร และประสาน สนับสนุน ร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยงานต่างๆ หรือที่ได้รับมอบหมาย

๕.๕ กองอำนวยการควบคุมไฟป่าพระราชวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจ ศึกษา รวบรวมข้อมูลด้านไฟป่า และควบคุมไฟป่าในพื้นที่รอบพระราชวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดเพชรบุรี

๑.๒ งบประมาณที่ได้รับตามแผนงาน ผลผลิต โครงการ กิจกรรมในภาพรวม

แผนงาน ผลผลิต/กิจกรรมงาน/โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
๑. แผนงานอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ผลผลิตที่ ๑ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้รับการบริหารจัดการ กิจกรรมอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาป่าไม้ ๑) กิจกรรมงานควบคุมไฟป่า ๒) กิจกรรมแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ ๒. แผนงานรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโครงการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ๑) กิจกรรมเสริมสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน	 ๓๗๗,๕๓๙,๑๐๐ ๖๒,๕๐๐,๐๐๐ ๙๔,๗๑๕,๑๐๐	หน่วยงานในสังกัดส่วนควบคุมไฟป่า สำนักป้องกัน ปราบปราม และควบคุมไฟป่า ๑. ฝ่ายแผนงาน หน่วยงานในสังกัดสบอ.ที่ ๑-๑๖ และสาขา ๒. ส่วนควบคุมและปฏิบัติการไฟป่า
รวม	**๕๓๔,๗๕๔,๒๐๐**	

๑.๓ แผนงานและมาตรการการเตรียมความพร้อมในการป้องกันไฟป่า ปี ๒๕๕๗

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้กำหนดแผนงานและมาตรการแก้ไขปัญหาไฟป่า ปี ๒๕๕๗ ในภาพรวมทั่วประเทศ สามารถสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

๑) การเตรียมความพร้อมกำลังเจ้าหน้าที่ในการควบคุมไฟป่า

ภารกิจในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช คือ การอนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ให้มีประสิทธิภาพที่สนองต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยดูแลรับผิดชอบในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทั่วประเทศ จำนวน ๗๓ ล้านไร่ โดยกำหนดหน่วยงานควบคุมไฟป่าทั่วประเทศ จำนวน ๑๓๐ สถานี ดูแลพื้นที่หลักจำนวน ๒๑.๘๑ ล้านไร่ ตามแผนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยอัตรากำลังของหน่วยงานควบคุมไฟป่าหน่วยงานมีการเตรียมความพร้อมกำลังเจ้าหน้าที่ในการควบคุมและดับไฟป่า ดังนี้

๑. สถานีควบคุมไฟป่าทั้งหมด ๑๓๐ สถานี หน่วยดับไฟป่าเคลื่อนที่ ๓๔๙ หน่วย อัตรากำลัง ๕,๒๓๕ คน

๑.๑ ภาคเหนือ	จำนวน ๕๕ สถานี	หน่วยดับไฟ ๑๖๒ หน่วย	อัตรากำลัง	๒,๔๓๐ คน
๑.๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จำนวน ๓๗ สถานี	หน่วยดับไฟ ๙๒ หน่วย	อัตรากำลัง	๑,๓๘๐ คน
๑.๓ ภาคกลางและภาคตะวันออก	จำนวน ๒๑ สถานี	หน่วยดับไฟ ๕๘ หน่วย	อัตรากำลัง	๘๗๐ คน
๑.๔ ภาคใต้	จำนวน ๑๗ สถานี	หน่วยดับไฟ ๓๗ หน่วย	อัตรากำลัง	๕๕๕ คน

๒. ชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (หน่วยเสือไฟ) จำนวน ๑๕ ชุดปฏิบัติการ รวมกำลังพล ๒๒๕ นาย

๒) มาตรการการเตรียมความพร้อมในการป้องกันไฟป่า ปี ๒๕๕๗ ยุทธศาสตร์ประกอบด้วย

๑) ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ โดยมีมาตรการให้หน่วยงานควบคุมไฟป่าดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ การประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เป็นการจัดหน่วยประชาสัมพันธ์ออกไปพบปะประชาชนในลักษณะเคาะประตูบ้าน เทศกาลงานประเพณีต่าง ๆ ในชุมชน

๑.๒ การเผยแพร่ความรู้ในรูปของการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม การจัดนิทรรศการ ให้การศึกษา แจกจ่ายเอกสารและสิ่งตีพิมพ์

๑.๓ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนทุกแขนงโดยบูรณาการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนองค์กรทุกภาคส่วน

๑.๔ รณรงค์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ไฟป่าอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนทราบแนวทางการป้องกันไฟป่า การแก้ไขปัญหาไฟป่า การระมัดระวังอันตรายจากไฟป่า และผลกระทบจากไฟป่า โดยเฉพาะผลกระทบที่มีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และการท่องเที่ยว

๑.๕ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ชุมชน/หมู่บ้านและประชาชนในพื้นที่งดเว้นจุดไฟใกล้บริเวณแนวเขตป่า

๒) ยุทธศาสตร์การป้องกันไฟป่าและหมอกควัน โดยมีมาตรการให้หน่วยงานควบคุมไฟป่าดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ส่งเสริมความรู้การนำเกษตรอินทรีย์ปลอดการเผา การใช้เทคโนโลยีการเกษตรปลอดการเผา การจัดระเบียบการเผา การใช้ประโยชน์เศษวัสดุการเกษตร และลดการเผาพื้นที่เกษตร นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการควบคุมการเผาในเขตชุมชน และสองข้างทาง

๒.๒ ประกาศกำหนดเขตควบคุมไฟป่าในพื้นที่จังหวัดที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า และกำหนดมาตรการในเขตควบคุมไฟป่าในแต่ละจังหวัด พร้อมประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ประกาศจังหวัดในช่วงฤดูไฟป่าอย่างต่อเนื่อง

๒.๓ การลาดตระเวนตรวจปราบปรามและการบังคับใช้กฎหมาย โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการลาดตระเวนตรวจหาไฟและตรวจปราบปรามการลักลอบจุดไฟเผาป่าในพื้นที่ ทั้งภาคพื้นดินและทางอากาศอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง กรณีที่พบการบุกรุกในพื้นที่ให้ดำเนินการจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเด็ดขาด รวมทั้งให้มีการเพิ่มมาตรการอย่างเข้มงวดตามเส้นทางในป่า

๒.๔ ตรวจติดตามและวิเคราะห์ข้อมูล Hotspots ที่ได้จากดาวเทียมแล้วส่งข้อมูลดังกล่าวให้หน่วยงานภาคสนามผ่านระบบ E-mail เพื่อใช้ในการวางแผนและดำเนินการในพื้นที่รับผิดชอบ

๒.๕ จัดทำแผนที่จำแนกพื้นที่ในพื้นที่รับผิดชอบที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า ๓ ระดับ เพื่อติดตั้งไว้ประจำหน่วยงานสำหรับการวางแผนปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า สำหรับพื้นที่ที่มีความสำคัญและเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า (จังหวัดที่มีพื้นที่ป่าไม้ ๖๕ จังหวัด) โดยจำแนกตามลักษณะเชื้อเพลิงในแต่ละสภาพป่า สถิติการเกิดไฟป่า และการตรวจพบ Hotspot ดังนี้

๑) พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าสูง จำนวน ๒๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำปาง แพร่ น่าน ตาก อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร อุทัยธานี ชัยภูมิ นครราชสีมา เลย ขอนแก่น อุดรธานี หนองบัวลำภู กาญจนบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช และนราธิวาส

๒) พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าปานกลาง จำนวน ๒๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุโขทัย นครสวรรค์ กาฬสินธุ์ นครพนม สกลนคร บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานี หนองคาย บึงกาฬ ลพบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา เพชรบุรี ชลบุรี นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ชุมพร กระบี่ ตรัง และสตูล

๓) พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าต่ำ จำนวน ๑๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดยโสธร อำนาจเจริญ ตราด ระยอง ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา และสุราษฎร์ธานี

๓) ยุทธศาสตร์การจัดการเชื้อเพลิง โดยมีมาตรการให้หน่วยงานควบคุมไฟป่าดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ การจัดทำแนวกันไฟ ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เพื่อตัดความต่อเนื่องของเชื้อเพลิงในพื้นที่ที่มีความสำคัญและล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่า โดยบูรณาการหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กร ประชาชนทุกภาคส่วน

๓.๒ การชิงเผาจัดการเชื้อเพลิงในทางวิชาการ ด้วยการเผาตามกำหนด (Prescribed Burning) ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าเพื่อลดปริมาณและความต่อเนื่องของเชื้อเพลิง

๓.๓ การลดปริมาณเชื้อเพลิง เป็นการนำวัชพืชในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่ามาเพิ่มมูลค่าโดยการแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงอัดแท่ง ทำเป็นวัสดุเพื่อเพิ่มความร่วนซุยให้แก่ดิน ทำปุ๋ยหมัก หรือทำของประดับตกแต่ง เป็นต้น

๔) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาไฟป่า มีมาตรการให้หน่วยงานควบคุมไฟป่าดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ สร้างและประสานความร่วมมือกับเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าภาคประชาชนอย่างต่อเนื่อง

๔.๒จัดกิจกรรมเสวนา/เวทีเครือข่ายเพื่อระดมความคิดเห็นในการวางกฎ กติกาของชุมชน และรวมไปถึงกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันของชุมชน

๔.๓ จัดทำ MOU ระดับท้องถิ่น โดยหน่วยงานในระดับพื้นที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จัดทำบันทึก MOU ในด้านการแก้ไขปัญหาไฟป่า

๔.๔ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนในพื้นที่โดยเน้นบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการฝ่ายปกครอง คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น ในการให้ความรู้และรณรงค์ควบคุมการเผาในพื้นที่ชุมชนและเกษตรกรรม

๕) ยุทธศาสตร์การดับไฟป่า โดยมีมาตรการให้หน่วยงานควบคุมไฟป่าดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสำหรับปฏิบัติงานดับไฟป่า รวมถึงเครื่องมือ/อุปกรณ์ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีความพร้อมตลอดเวลา

๕.๒ ปฏิบัติงานดับไฟป่า โดยหน่วยงานทุกหน่วยงานที่มีพื้นที่รับผิดชอบ ให้เน้นการเข้าถึงพื้นที่อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์

๕.๓ จัดทำแผนระดมพลดับไฟป่าในสถานการณ์ปกติ สถานการณ์รุนแรง และสถานการณ์วิกฤติ

๕.๔ พื้นที่ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ ดำเนินการจัดตั้งกองอำนวยการควบคุมไฟป่าขึ้นเป็นการเฉพาะสำหรับดำเนินการแก้ไขปัญหาไฟป่า เช่น พื้นที่ที่เป็นที่ตั้งพระตำหนัก พื้นที่ที่เป็นมรดกโลก พื้นที่ป่าพรุ เป็นต้น โดยดำเนินการจัดตั้งกองอำนวยการควบคุมไฟป่า จำนวน ๘ กอง ดังนี้

- กองอำนวยการควบคุมไฟป่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
- กองอำนวยการควบคุมไฟป่าดอยตุง จังหวัดเชียงราย
- กองอำนวยการควบคุมไฟป่าพระราชวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- กองอำนวยการควบคุมไฟป่าพระตำหนักภูพาน จังหวัดสกลนคร
- กองอำนวยการควบคุมไฟป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี
- กองอำนวยการควบคุมไฟป่าเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
- กองอำนวยการควบคุมไฟป่าดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่
- กองอำนวยการควบคุมไฟป่าพรุควนเคร็ง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๕.๕ สำหรับการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ ๙ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน และตาก และพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง จังหวัดนครศรีธรรมราช และพัทลุง ให้ดำเนินการตามแนวนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ๙ จังหวัด ปี ๒๕๕๗ ประกอบด้วย

(๑) ให้จังหวัดบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ

(๑.๑) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจสูงสุดในการสั่งการหน่วยงานตามสถานการณ์ความรุนแรง และเป็นผู้สั่งการหน่วยงานปฏิบัติภาคสนามทุกหน่วย โดยให้จังหวัดอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า ประสานการปฏิบัติงานและเป็นศูนย์ข้อมูลกลาง เพื่อให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

(๑.๒) ให้จังหวัดบูรณาการผู้แทนภาคราชการ ภาคเอกชน และเครือข่ายภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัดเป็นหนึ่งเดียว

(๑.๓) ให้จังหวัดสั่งการและบัญชาการหน่วยงานในพื้นที่โดยเน้นการปฏิบัติงานที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

(๒) ป้องกันเชิงรุก

(๒.๑) ให้จังหวัดจัดทำประชาคมระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดช่วงเวลาห้ามเผาในช่วงวิกฤตหมอกควันตามความเหมาะสมและตามสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ของแต่ละจังหวัดในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายนเพื่อไม่ให้ปริมาณฝุ่นละอองเกินค่ามาตรฐาน โดยใช้ข้อมูลช่วงเวลาห้ามเผาจากกรมควบคุมมลพิษและข้อมูลสภาพอุตุนิยมวิทยาของกรมอุตุนิยมวิทยา รวมถึงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินประกอบการพิจารณากำหนดช่วงเวลาห้ามเผา และออกประกาศจังหวัดและข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นห้ามเผาทุกพื้นที่ในช่วงเวลาที่กำหนด รวมทั้งดำเนินการทางกฎหมายกับผู้ลักลอบเผาอย่างเข้มงวด

(๒.๒) ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมป่าไม้ จัดทำแนวกันไฟ และจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และป่าสงวนแห่งชาติ ให้แล้วเสร็จก่อนช่วงวิกฤตหมอกควันของแต่ละจังหวัด (กุมภาพันธ์ถึงเมษายน) รวมทั้งให้จังหวัดดำเนินการสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชนในการจัดการเชื้อเพลิง เศษกิ่งใบไม้ และเศษวัสดุการเกษตร เช่น การทำเชื้อเพลิงอัดแท่ง และใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น

(๒.๓) เสริมสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเผา

- ให้จังหวัดร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจถึงผลกระทบแก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อสร้างความตระหนักและลดการเผาในที่โล่ง

- ให้จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ให้การสนับสนุนหมู่บ้านและชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาการเผาและหมอกควันเป็นหมู่บ้านตัวอย่างเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และขยายผลไปสู่พื้นที่อื่น ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณแก่หมู่บ้านและชุมชนในการบริหารจัดการและลดการเผาในที่โล่ง ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประสานงานภาคเอกชนสนับสนุนการเกษตรปลอดการเผาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเกษตรโดยไม่เผา รวมถึงส่งเสริมการเกษตรปลอดการเผา และให้กระทรวงสาธารณสุข เผยแพร่ข้อมูลและให้ความรู้แก่ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยจากการเผาและมลพิษหมอกควันและการปฏิบัติตนในช่วงวิกฤตหมอกควัน

(๓) จัดการพื้นที่เสี่ยงอย่างเข้มข้น

(๓.๑) ให้จังหวัดกำหนดพื้นที่เสี่ยงต่อการเผา โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลเสี่ยงระดับ ๓ - ๔ โดยพิจารณาจากข้อมูลสถิติที่ผ่านมา ประกอบกับข้อมูลที่กรมควบคุมมลพิษสนับสนุน และข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินในจังหวัดนั้น ๆ เพื่อดำเนินการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหาอย่างเข้มข้น

(๓.๒) ให้จังหวัดดำเนินมาตรการป้องกันเชิงรุกไม่ให้เกิดการเผาในพื้นที่เสี่ยง

- เป็นหน่วยงานหลักทำงานร่วมกับสื่อมวลชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสื่อสารประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเพื่อลดการเผาอย่างเข้มข้น โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เสี่ยง รวมทั้งให้ความรู้และสร้างเครือข่ายในการป้องกันไฟป่า การเผาในที่ชุมชน และการเผาในพื้นที่เกษตร ผ่านสื่อหลัก เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น รวมทั้งสื่อสังคมออนไลน์และเครือข่ายสื่อสารของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถสื่อสารข้อมูลไปสู่ประชาชน

- ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ และพัฒนารูปแบบและช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เสี่ยง ใช้ภาษาที่เหมาะสม และเข้าถึงทุกกลุ่มรวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์

- เสริมสร้างความเข้าใจแก่กลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะในพื้นที่เสี่ยงอย่างเข้มข้นเพื่อให้เกิดความตระหนักและลดการเผาในที่โล่ง เช่น การจัดฝึกอบรม การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการลดการเผาของกลุ่มเป้าหมาย

- ระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วน ในการเฝ้าระวังและลาดตระเวนอย่างเข้มข้น ดับไฟที่เกิดขึ้นก่อนเกิดการลุกลาม

- จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมป่าไม้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการทางกฎหมายอย่างเข้มงวดกับผู้ลักลอบเผาในพื้นที่เสี่ยงในช่วงเวลาห้ามเผาที่จังหวัดกำหนด

(๓.๓) ให้จังหวัดระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วน เช่น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ กองทัพ เครือข่ายชุมชน ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อพปร) ทีมกู้ภัยตำบล (OTOS) ในการเฝ้าระวังและลาดตระเวนอย่างเข้มข้น ดับไฟที่เกิดขึ้นก่อนเกิดการลุกลาม รวมถึงสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชนในการจัดการเชื้อเพลิง เศษกิ่งใบไม้ และเศษวัสดุการเกษตร เช่น การทำเชื้อเพลิงอัดแท่งและใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น

(๓.๔) ให้มีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและแจ้งเตือนสถานการณ์หมอกควัน

- ให้กรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศ วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเพื่อรายงานและแจ้งเตือนสถานการณ์หมอกควันตามระดับความรุนแรงของปริมาณฝุ่นละออง ๔ ระดับ ไปยังจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ (www.pcd.go.th) แอพพลิเคชั่น “Air4Thai” เป็นต้น

- ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ติดตามสถานการณ์และรวบรวมสถิติการเกิดไฟป่าและการเผาในประเทศ โดยการสำรวจภาคสนามและการใช้ภาพถ่ายดาวเทียม รายงานข้อมูลการเกิดไฟป่าและจำนวนจุดความร้อน (Hotspot) เพื่อแจ้งเตือนและเตรียมความพร้อมให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (www.dnp.go.th/forestfire)

- จังหวัดเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร แจ้งเตือน และกระจายข้อมูลสถานการณ์หมอกควัน และการปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพ โดยทำงานร่วมกับสื่อมวลชน และภาคีเครือข่าย

(๔) มุ่งเป้าสู่ความสำเร็จ

ประเมินความสำเร็จของจังหวัดจากความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันโดยพิจารณาจากเป้าหมายที่กำหนดให้หมอกควันเป็นศูนย์ในช่วงวิกฤต และการจัดการลดการเผาในพื้นที่เสี่ยงของจังหวัด ทั้งนี้ ให้จังหวัดมีการติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน ปี ๒๕๕๗ ตลอดจนวิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง รวมทั้งแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันของจังหวัดในปีต่อไป

๕.๖ การแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง

- การประสานและเชื่อมโยงเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงาน และองค์กรทุกภาคส่วนในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็งเพื่อแก้ไขปัญหาไฟป่า

- ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรักษาระดับน้ำในป่าพรุไม่ให้ต่ำกว่าระดับ ๑๐ เซนติเมตร และดำเนินการขุดคูเพื่อกักเก็บน้ำ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ และเป็นแหล่งน้ำสำหรับการดับไฟป่า

- สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงาน และองค์กรทุกภาคส่วน ในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็งเพื่อแก้ไขปัญหาไฟป่า

- การรณรงค์ทุกรูปแบบเพื่อกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนในพื้นที่ให้ลดและงดการจุดไฟเผาป่า ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งของการก่อให้เกิดหมอกควันไฟปกคลุมพื้นที่

๖) ยุทธศาสตร์การขอสนับสนุนจากทุกหน่วยงาน และประชาชน

การแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลได้อย่างเต็มที่ หากได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานและประชาชนทั่วไป ดังนี้

๑) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๑ กรมควบคุมมลพิษ : เฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบข้อมูลคุณภาพอากาศ เพื่อรายงานและแจ้งเตือนสถานการณ์หมอกควันผ่านช่องทางต่าง ๆ ตามระดับความรุนแรงของประมาณฝุ่นละออง

๑.๒ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม : รณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ในช่วงวิกฤติสถานการณ์หมอกควัน จัดฝึกอบรมและให้ความรู้เรื่องผลกระทบจากการเผา ผลิตสื่อเพื่อการสื่อสารต่อสาธารณชนและเผยแพร่องค์ความรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการลดและควบคุมการเผาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

๑.๓ กรมป่าไม้ : เตรียมความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จัดทำแนวกันไฟ และจัดการเชื้อเพลิงให้แล้วเสร็จก่อนช่วงเวลาห้ามเผาตามที่จังหวัดกำหนด ฝึกอบรมและให้ความรู้หลักสูตรอาสาสมัครป้องกันและควบคุมไฟป่า จัดตั้งชุดเฉพาะกิจเคลื่อนที่เร็วควบคุมไฟป่า และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

๒) หน่วยงานอื่นๆ ประกอบด้วย

๒.๑ กระทรวงมหาดไทย : กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยการออกประกาศจังหวัดเพื่อกำหนดเขตควบคุมไฟป่า กำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวอย่างเคร่งครัด รวมทั้งสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และกำลังพล

๒.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน และกรมชลประทาน ในการกำหนดและจัดระเบียบการเผาพื้นที่เกษตรกรรม สนับสนุนเครื่องสูบน้ำในกรณีเกิดไฟไหม้ในพื้นที่ป่าพรุ และการควบคุมระดับน้ำในพื้นที่ป่าพรุต่าง ๆ

๒.๓ กระทรวงกลาโหม : สนับสนุนกำลังพลและอุปกรณ์เพื่อการดับไฟในสถานการณ์รุนแรงและวิกฤติ

๒.๔ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ : สนับสนุนกำลังพลและอุปกรณ์เพื่อการดับไฟในสถานการณ์รุนแรงและวิกฤติ

๒.๕ กระทรวงคมนาคม : ควบคุม ดูแล ป้องกันการเกิดไฟไหม้ในเขตทางหลวง ที่อาจลุกลามเข้าพื้นที่ป่า

๒.๖ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร : การประกาศแจ้งเตือนของกรมอุตุนิยมวิทยา

๒.๗ กระทรวงศึกษาธิการ : เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และสอดแทรกความรู้เรื่องการป้องกันไฟป่าในหลักสูตร

๒.๘ กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา : การกำชับให้นักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ช่วยกันระมัดระวัง/ป้องกันการเกิดไฟ

๒.๙ กระทรวงการต่างประเทศ : ประสานกับประเทศต่างๆ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาการเผาในที่โล่ง

๒.๑๐ กระทรวงพลังงาน : ในการปรับเปลี่ยนเชื้อเพลิงที่ก่อให้เกิดไฟป่าเป็นพลังงานทดแทน

๒.๑๑ กระทรวงสาธารณสุข : การเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือประชาชน

๒.๑๒ สำนักนายกรัฐมนตรี : การประชาสัมพันธ์ รณรงค์เพื่อการป้องกันไฟป่าโดยสื่อของกรมประชาสัมพันธ์

ส่วนที่ ๒
ผลการปฏิบัติราชการ

๒.๑ ผลการปฏิบัติราชการภายใต้แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

กิจกรรมหลัก/กิจกรรมที่ปฏิบัติ	หน่วยนับ	แผน	ผล	ร้อยละ
แผนงานอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ				
ผลผลิตที่ ๑ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้รับการบริหารจัดการ				
กิจกรรมอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาป่าไม้				
๑. กิจกรรมงานควบคุมไฟป่า				
๑.๑ อำนวยการ ควบคุมไฟป่า	ล้านไร่	๒๑.๘	๒๑.๘	๑๐๐
๑.๒ อำนวยการ การปฏิบัติงานของส่วนควบคุมและปฏิบัติการไฟป่า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์	ส่วน	๒๑	๒๑	๑๐๐
๑..๓ อำนวยการ การปฏิบัติงานของศูนย์สาธิตการควบคุมไฟป่า	ศูนย์	๑	๑	๑๐๐
๑.๔ อำนวยการ การปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการไฟป่า	ศูนย์	๑๕	๑๕	๑๐๐
๑.๕ อำนวยการ การปฏิบัติงานของศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการควบคุมไฟป่า	ศูนย์	๔	๔	๑๐๐
๑.๖ อำนวยการ การปฏิบัติงานของศูนย์วิจัยไฟป่า	ศูนย์	๑	๑	๑๐๐
๑.๗ อำนวยการ การปฏิบัติงานของส่วนควบคุมไฟป่า	สถานี	๑๓๐	๑๓๐	๑๐๐
๑.๘ อำนวยการ การปฏิบัติงานของกองอำนวยการควบคุมไฟป่า	แห่ง	๑	๑	๑๐๐
๒. กิจกรรมแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ				
๒.๑ อำนวยการ	หน่วยงาน	๙	๙	๑๐๐
๓. กิจกรรมเสริมสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน				
๓.๑ อำนวยการ การปฏิบัติงานของส่วนควบคุมและปฏิบัติการไฟป่า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์	ส่วน	๑๙	๑๙	๑๐๐
๓.๒ อำนวยการ การปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการไฟป่า	ศูนย์	๑๐	๑๐	๑๐๐
๓.๓ อำนวยการ การปฏิบัติงานของกองอำนวยการควบคุมไฟป่า	แห่ง	๑	๑	๑๐๐
๓.๔ อำนวยการ การปฏิบัติงานของส่วนควบคุมไฟป่า	สถานี	๘๗	๘๗	๑๐๐

๒.๑.๑ ผลการปฏิบัติราชการตามยุทธศาสตร์และมาตรการการแก้ไฟป่าและหมอกควัน ปี ๒๕๕๗

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้กำหนดให้ทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑-๑๖ ปฏิบัติงานด้านการควบคุมไฟป่าตามยุทธศาสตร์/มาตรการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันปี ๒๕๕๗ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้เพิ่มแผนงานดำเนินการตามกรอบข้อตกลงของประชาคมอาเซียน โครงการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน กิจกรรมเสริมสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน สรุปผลได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์

กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต
๑. การประชาสัมพันธ์เชิงรุกโดยเน้นการมีส่วนร่วม		
๑.๑ การประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่	ครั้ง	๘,๐๔๙
-การออกไปพบปะประชาชนในลักษณะการเคาะประตูบ้าน	ครั้ง	๖,๙๖๙
-การออกไปพบปะประชาชนตามเทศกาลต่างๆ	ครั้ง	๑,๐๘๐
๒. การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน	ครั้ง	๒,๙๗๖
๒.๑ ทางสถานีวิทยุ	ครั้ง	๑,๔๒๓
๒.๒ ทางสถานีโทรทัศน์	ครั้ง	๓๓
๒.๓ ทางหนังสือพิมพ์	ครั้ง	๒๐
๒.๔ ทางสื่ออื่น ๆ	ครั้ง	๑,๕๐๐
๓. การเผยแพร่ความรู้		
๓.๑ การจัดนิทรรศการ	ครั้ง	๑,๒๒๓
๓.๒ การให้การศึกษา	ครั้ง	๒,๓๒๗
๓.๓ การแจกจ่ายสิ่งตีพิมพ์	แผ่น	๔๑๙,๗๓๒
๓.๔ การแจกจ่ายเอกสารเผยแพร่	เล่ม	๑๒๘,๔๔๗
๓.๕ การจัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์	ป้าย	๙,๑๗๗
๔. การเผยแพร่ข้อมูลสถานการณ์ไฟป่า	ฉบับ	๑,๔๖๑

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การป้องกันไฟป่าและหมอกควัน

กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต
๑. การส่งเสริมการเกษตรปลอดการเผา	ครั้ง	๔๘๘
๒. การประกาศกำหนดเขตควบคุมไฟป่า	จังหวัด	๖๕
๓. การจัดทำแผนที่จำแนกพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า	แผ่น	๑๑๓
๔. การจัดทำแผนระดมพลดับไฟป่า	ชุด	๖๐
๕. การลาดตระเวนตรวจหาไฟ	ครั้ง	๒๙,๘๒๙
๖. การจับกุมผู้กระทำผิด	คดี/ราย	๘/๑๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาไฟป่า

กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต
๑. การสร้างและประสานงานเครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหาไฟป่า	เครือข่าย	๑,๓๗๐
๒. จัดกิจกรรมเสวนา/เวทีเครือข่ายเพื่อวางกฎกติกาของชุมชน	ครั้ง	๖๓๖
๓. การจัดทำ MOU ระดับท้องถิ่น	แห่ง	๑๘๑
๔. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน		
๔.๑ การส่งเสริมความร่วมมือในการควบคุมการเผาในพื้นที่ชุมชน	แห่ง	๗๐๓
๔.๒ การส่งเสริมความร่วมมือในการควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม	แห่ง	๖๘๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์การดับไฟป่า

กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต
๑. การเตรียมความพร้อม		
๑.๑ พนักงานดับไฟ	๑ หมู่/ ๑๕ คน	๓๖๔/๕,๔๖๐
๑.๒ เครื่องมือ/อุปกรณ์ดับไฟป่า	ชุด	๓๔๙
๒. การปฏิบัติงานดับไฟป่า		
๒.๑ ดับไฟป่า	ครั้ง	๔,๒๐๗
๒.๒ พื้นที่เสียหาย	ไร่	๕๐,๗๒๓.๐
๓. การตรวจสอบพื้นที่เสียหายโดยใช้เครื่องมือ GPS และ GIS	ไร่	๓๓,๒๗๒.๓๓

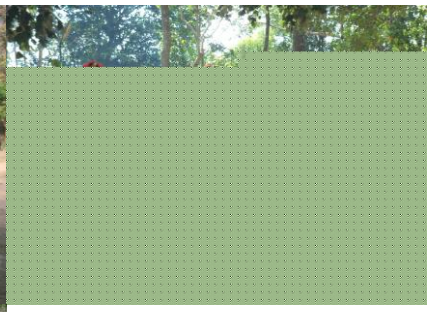

เพิ่มทักษะการลาดตระเวนตรวจและการใช้อุปกรณ์สนับสนุน

การปฏิบัติงานดับไฟป่า

ส่วนที่ ๓

รายงานการบริหารงบประมาณ

๓.๑ รายงาน แผน / ผล การใช้จ่ายงบประมาณประจำปี (ส่วนกลาง)

หน่วย : บาท

กิจกรรม งาน / โครงการ	งบประมาณปี ๒๕๕๗					หมายเหตุ
	แผน	ผล	ร้อยละ	งบประมาณเหลือจ่าย		
				คืนคลัง	โอนปลี่ยนแปลง/กันเหลื่อมปี	
๑. แผนงานอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ						
ผลผลิตที่ ๑ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้รับการบริหารจัดการ						
กิจกรรมอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาป่าไม้						
๑) กิจกรรมงานควบคุมไฟป่า	๑๒,๒๒๙,๒๐๐	๑๒,๑๘๒,๘๘๔.๒๗	๙๙.๖๒			
๒)กิจกรรมแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ	๖๒,๕๐๐,๐๐๐	๖๒,๑๔๐,๐๐๐	๙๙.๔๒			
๒. แผนงานรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโครงการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน						
๑) กิจกรรมเสริมสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน	๑๐,๘๘๖,๓๐๐	๑๐,๘๔๖,๐๔๖.๖๒	๙๙.๖๓			
รวม	**๘๕,๖๑๕,๕๐๐**	**๘๕,๑๖๘,๙๓๐.๘๙**	**๙๙.๔๘**			

๓.๒. การวิเคราะห์สถานะทางการเงินและการใช้จ่ายงบประมาณ

๑) เปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ กับปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ/ปีงบประมาณ		สัดส่วน (ร้อยละ)
	พ.ศ.๒๕๕๗	พ.ศ.๒๕๕๖	
แผนงานอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ			
๑. ผลผลิตที่ ๑ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้รับการบริหารจัดการ			
๑.๑ กิจกรรมอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาป่าไม้			
๑) กิจกรรมงานควบคุมไฟป่า	๓๓๗,๕๓๙,๑๐๐	๓๖๖,๓๓๓,๘๐๐	
๒) กิจกรรมแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ	๖๒,๕๐๐,๐๐๐	๘,๘๔๘,๘๐๐	
๒. แผนงานรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโครงการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน		-	
๑) กิจกรรมเสริมสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน	๙๔,๗๑๕,๑๐๐		
รวม	**๔๙๔,๗๕๔,๒๐๐**	**๓๗๕,๑๘๒,๖๐๐**	

ส่วนที่ ๔

ผลงานสำคัญอื่นๆ

๔.๑ ผลงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า ปี ๒๕๕๗

๔.๑.๑ การปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าในประเทศไทย

เมื่อเข้าสู่ฤดูแล้งภัยธรรมชาติที่จะตามมาในช่วงนี้คือ ***ไฟป่า*** ที่มักจะเกิดขึ้นในภาคเหนือและภาคตะวันออก-เฉียงเหนือเกือบทุกจังหวัด โดยจะเกิดในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงต้นเดือนพฤษภาคม ซึ่งจังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดไฟป่าค่อนข้างมาก ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย และลำปาง ซึ่งส่งผลกระทบจนกระทั่งต้องมีการประกาศให้เป็นพื้นที่ภัยพิบัติเพราะมีปริมาณฝุ่นละอองในอากาศเกินกว่ามาตรฐานและเป็นอันตรายกับเด็ก ผู้สูงอายุ และสัตว์เลี้ยง จนต้องรณรงค์ไม่ได้มีการเผาขยะและเผาป่า

ไฟป่าเป็นสาเหตุหลักประการหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดการลดลงของพื้นที่ป่าไม้ ปัญหาไฟป่าที่เกิดขึ้นนั้นล้วนแล้วแต่เกิดมาจากการกระทำของมนุษย์แทบทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นความประมาท หรือตั้งใจ โดยมีสาเหตุต่างๆ กันไป ได้แก่ เก็บหาของป่า การจุดไฟเพื่อให้พื้นป่าโล่ง กระตุ้นการงอกของเห็ด หรือกระตุ้นการแตกใบใหม่ของผักหวานและใบตองตึง การจุดไฟเพื่อล่าสัตว์ การจุดไฟเผาป่าเพื่อบุกรุก ยึดถือ ครอบครองพื้นที่ป่า เป็นต้น

ปัญหาหมอกควัน โดยส่วนใหญ่แล้วจะเกิดขึ้นจากสาเหตุสำคัญสองประการ คือ ไฟป่า และการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมหรือการเผาในที่โล่ง โดยปัญหาหมอกควันข้ามแดน เกิดขึ้นทั้งในบริเวณประเทศสมาชิกอาเซียนตอนบน ได้แก่ ไทย พม่า เวียดนาม ลาว และกัมพูชา และที่สำคัญส่งกระทบต่อสุขภาพ อนามัย และชีวิตของประชาชนเป็นวงกว้างบริเวณพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือตอนบนของไทย สำหรับบริเวณประเทศสมาชิกอาเซียนตอนล่างได้แก่ ไทย บรูไน มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ โดยเฉพาะพื้นที่ป่าพรุจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง และนราธิวาส

๔.๑.๒ สรุปสถานการณ์การเกิดไฟป่าทั่วประเทศ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ปฏิบัติงานดับไฟป่าครอบคลุมพื้นที่ป่าจำนวน ๒๑,๘๑๒,๕๐๐ ไร่ หรือคิดเป็น ๒๐ % ของพื้นที่ป่าทั่วประเทศ โดยมีหน่วยงานหลักคือสถานีควบคุมไฟป่าจำนวน ๑๓๐ สถานี โดยได้ปฏิบัติงานดับไฟป่าทั้งสิ้น ๔,๒๐๗ ครั้ง พื้นที่ป่าถูกไฟไหม้ ๕๐,๗๒๓ ไร่ โดยภาคเหนือ เกิด ๒,๗๙๓ ครั้ง พื้นที่เสียหาย ๒๕,๖๖๐.๗ ไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกิด ๗๗๒ ครั้ง พื้นที่เสียหาย ๑๐,๙๘๔.๐ ไร่ ภาคกลางและภาคตะวันออก เกิด ๔๓๘ ครั้ง พื้นที่เสียหาย ๕,๒๐๖.๓ ไร่ และภาคใต้ เกิด ๒๐๔ ครั้ง พื้นที่ ๘,๘๗๒.๐ ไร่ ***พื้นที่ที่เกิดไฟป่ามากที่สุดคือ <u>ภาคเหนือ</u>*** สามารถสรุปผลการดำเนินการปฏิบัติงานดับไฟป่า ดังนี้

๑) แสดงสถิติการเกิดไฟป่าจำแนกเป็นรายภาค

๑) ภาคเหนือ		
ปฏิบัติงานดับไฟป่า	๒,๗๙๓	ครั้ง
พื้นที่ป่าถูกไฟไหม้	๒๕,๖๖๐.๗	ไร่
๒) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
ปฏิบัติงานดับไฟป่า	๗๗๒	ครั้ง
พื้นที่ป่าถูกไฟไหม้	๑๐,๙๘๔.๐	ไร่
๓) ภาคกลางและภาคตะวันออก		
ปฏิบัติงานดับไฟป่า	๔๓๘	ครั้ง
พื้นที่ป่าถูกไฟไหม้	๕,๒๐๖.๓	ไร่
๔) ภาคใต้		
ปฏิบัติงานดับไฟป่า	๒๐๔	ครั้ง
พื้นที่ป่าถูกไฟไหม้	๘,๘๗๒.๐	ไร่

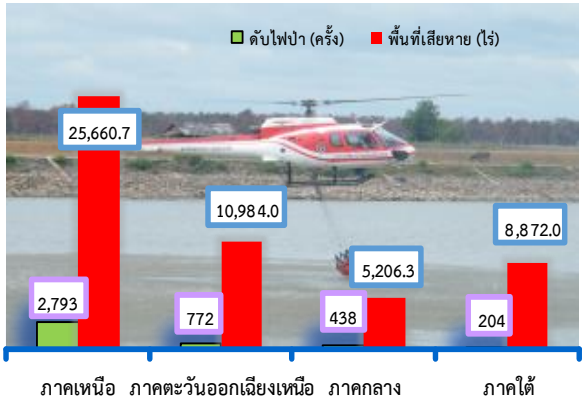

<u>กราฟ</u> แสดงสถิติการดับไฟป่า จำแนกเป็นรายภาค

๑.๓ สาเหตุการเกิดไฟป่า สาเหตุที่เกิดมากที่สุดคือ <u>การหาของป่า</u>

ลำดับ	สาเหตุการเกิดไฟป่า	ปฏิบัติงานดับไฟป่า (ครั้ง)	พื้นที่ป่าถูกไฟไหม้ (ไร่)
๑	หาของป่า	๒,๒๓๐	๒๓,๒๔๑.๒
๒	ล่าสัตว์	๖๑๘	๖,๗๙๓.๖
๓	เผาไร่	๕๒๓	๖,๐๓๐.๙
๔	ไม่ทราบสาเหตุ	๔๘๖	๙,๕๘๗.๘
๖	อื่น ๆ เช่น เผาขยะ ลักลอบจุดไฟเผาป่า	๑๒๘	๓,๐๔๔.๕
๗	เลี้ยงสัตว์	๘๒	๙๒๗.๑
๘	อุบัติเหตุ, ประมาท,เลินเล่อ	๗๕	๔๗๕.๑
๗	การลักลอบทำไม้	๒๐	๑๕๐.๐
๙	ความขัดแย้ง	๒๐	๒๘๓.๑
๑๐	นักท่องเที่ยว	๒๕	๑๘๙.๘
	รวม	**๔,๒๐๗**	**๕๐,๗๒๓.๐**

๑.๔ การเกิดไฟป่า แยกรายเดือน เดือนที่เกิดไฟไหม้มากที่สุด คือ <u>เดือนมีนาคม</u>

เดือน	ปฏิบัติงานดับไฟป่า (ครั้ง)	พื้นที่ป่าถูกไฟไหม้ (ไร่)
ตุลาคม ๒๕๕๖	๑	๓๓.๐
พฤศจิกายน ๒๕๕๖	๐	๐.๐
ธันวาคม ๒๕๕๖	๓	๑๓.๐
มกราคม ๒๕๕๗	๑๓๒	๑,๘๘๒.๙
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗	๑,๑๑๕	๑๒,๕๘๘.๙
มีนาคม ๒๕๕๗	๒,๓๕๙	๒๖,๖๖๙.๒
เมษายน ๒๕๕๗	๔๘๓	๕,๓๒๑.๑
พฤษภาคม ๒๕๕๗	๖๑	๑,๕๓๓.๙
มิถุนายน ๒๕๕๗	๙	๒๐๓.๐
กรกฎาคม ๒๕๕๗	๑๕	๔๑๗.๐
สิงหาคม ๒๕๕๗	๒๐	๑,๐๘๗.๐
กันยายน ๒๕๕๗	๙	๙๗๔.๐
รวม	**๔,๒๐๗**	**๕๐,๗๒๓.๐**

๑.๕ การเกิดไฟป่า แยกช่วงเวลาการเกิดไฟป่า ช่วงเวลาที่เกิดไฟไหม้มากที่สุด คือ <u>๑๒.๐๑-๑๔.๐๐ น.</u>

ช่วงเวลาการเกิดไฟป่า	ปฏิบัติงานดับไฟป่า (ครั้ง)	พื้นที่ป่าถูกไฟไหม้ (ไร่)
๐๐.๐๑-๐๒.๐๐	๑๑	๑๘๓.๕
๐๒.๐๑-๐๔.๐๐	๑๘	๑๙๕.๙
๐๔.๐๑-๐๖.๐๐	๑๕	๒๘๒.๘
๐๖.๐๑-๘.๐๐	๑๑๖	๑,๕๑๖.๙
๐๘.๐๑-๑๐.๐๐	๕๙๑	๘,๒๐๖.๒
๑๐.๐๑-๑๒.๐๐	๖๓๖	๘,๖๓๔.๓
๑๒.๐๑-๑๔.๐๐	๙๘๖	๑๓,๐๑๑.๐
๑๔.๐๑-๑๖.๐๐	๙๐๖	๙,๔๐๔.๑
๑๖.๐๑-๑๘.๐๐	๔๕๙	๔,๕๗๑.๑
๑๘.๐๑-๒๐.๐๐	๒๖๙	๒,๘๘๐.๖
๒๐.๐๑-๒๒.๐๐	๑๔๙	๑,๓๑๗.๘
๒๒.๐๑-๒๔.๐๐	๕๑	๕๑๘.๘
รวม	**๔,๒๐๗**	**๕๐,๗๒๓.๐**

๒) การปฏิบัติงานดับไฟป่าแยกรายจังหวัด จังหวัดที่เกิดไฟไหม้มากที่สุด คือ *จังหวัดเชียงใหม่*

ลำดับ	จังหวัด	ปฏิบัติงานดับไฟป่า (ครั้ง)	พื้นที่ป่าถูกไฟไหม้ (ไร่)
รวมภาคเหนือ		**๒,๗๙๓**	**๒๕,๖๖๐.๗**
๑	เชียงใหม่	๙๓๗	๙,๐๔๓.๕
๒	แม่ฮ่องสอน	๔๒๙	๒,๙๑๘.๕
๓	ลำปาง	๓๗๕	๑,๗๔๖.๔
๔	ลำพูน	๒๓๘	๑,๙๕๙.๐
๕	เชียงราย	๙๑	๙๐๕.๐
๖	พะเยา	๓๖	๓๒๗.๐
๗	แพร่	๑๑๑	๙๒๗.๐
๘	น่าน	๘๘	๙๗๒.๐
๙	พิษณุโลก	๙๒	๗๗๕.๑
๑๐	กำแพงเพชร	๔๕	๕๖๖.๐
๑๑	เพชรบูรณ์	๖๗	๙๘๙.๒
๑๒	อุตรดิตถ์	๔๑	๓๐๓.๐
๑๓	สุโขทัย	๒๓	๒๖๗.๐
๑๔	ตาก	๑๑๗	๑,๒๗๕.๐
๑๕	นครสวรรค์	๒๘	๓๔๙.๐
๑๖	อุทัยธานี	๗๕	๒,๓๓๘.๐
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		**๗๗๒**	**๑๐,๙๘๔.๐**
๑๗	นครราชสีมา	๑๙	๗๑๖.๐
๑๘	บุรีรัมย์	๕	๒๒.๐
๑๙	สุรินทร์	๘	๑๒๑.๐
๒๐	ชัยภูมิ	๑๒๔	๒,๑๘๑.๐
๒๑	ศรีสะเกษ	๑๑	๗๑.๖
๒๒	ขอนแก่น	๘๔	๑,๑๖๗.๐
๒๓	อุดรธานี	๘๒	๑,๙๖๒.๐
๒๔	เลย	๑๑๙	๑,๙๐๔.๐
๒๕	หนองบัวลำภู	๑๒	๓๖๑.๐
๒๖	มหาสารคาม	๖	๑๖.๐
๒๗	ร้อยเอ็ด	๑๘	๑๖๙.๐
๒๘	หนองคาย	๒๔	๕๑๗.๐
๒๙	บึงกาฬ	๑๐	๑๒๗.๐
๓๐	สกลนคร	๘๑	๔๔๙.๓
๓๑	นครพนม	๕๔	๔๖๘.๐
๓๒	กาฬสินธุ์	๓๙	๒๔๖.๐

(ต่อ)

ลำดับ	จังหวัด	ปฏิบัติงานดับไฟป่า (ครั้ง)	พื้นที่ป่าถูกไฟไหม้ (ไร่)
๓๓	มุกดาหาร	๒๐	๙๒.๖
๓๔	ยโสธร	๗	๑๐๒.๖
๓๕	อำนาจเจริญ	๑๐	๘๓.๐
๓๖	อุบลราชธานี	๓๙	๒๐๘.๐
รวมภาคกลางและตะวันออก		**๔๓๘**	**๕,๒๐๖.๓**
๓๗	กาญจนบุรี	๑๔๙	๑,๓๘๘.๐
๓๘	ราชบุรี	๖๗	๕๔๘.๐
๓๙	เพชรบุรี	๔๗	๗๓๔.๐
๔๐	สุพรรณบุรี	๑๑	๖๘.๐
๔๑	ลพบุรี	๑๔	๑๔๑.๐
๔๒	สระบุรี	๗	๘๐.๐
๔๓	ฉะเชิงเทรา	๐	๐.๐
๔๔	ปราจีนบุรี	๓	๒๕๕.๐
๔๕	สระแก้ว	๘	๓๔๑.๓
๔๖	ตราด	๐	๐.๐
๔๗	ระยอง	๒	๔๐.๐
๔๘	จันทบุรี	๓	๓๒.๐
๔๙	ชลบุรี	๕๑	๖๓๑.๐
๕๐	นครนายก	๕	๒๐๗.๐
๕๑	ประจวบคีรีขันธ์	๗๑	๗๔๑.๐
รวมภาคใต้		**๒๐๔**	**๘,๘๗๒.๐**
๕๒	ชุมพร	๒๐	๑,๓๑๐.๖
๕๓	สุราษฎร์ธานี	๑๑	๑๓๘.๖
๕๔	พังงา	๖	๔๙๗.๐
๕๕	ระนอง	๓	๑๐๑.๐
๕๖	นครศรีธรรมราช	๙๓	๔,๒๓๓.๐
๕๗	กระบี่	๙	๘๐๓.๔
๕๘	ตรัง	๒๑	๙๓๙.๐
๕๙	นราธิวาส	๒๕	๔๗๕.๐
๖๐	ยะลา	๐	๐.๐
๖๑	ปัตตานี	๐	๐.๐
๖๒	สงขลา	๔	๑๑๗.๐
๖๓	สตูล	๗	๒๑๖.๕
๖๔	พัทลุง	๑	๓.๐
๖๕	ภูเก็ต	๔	๓๘.๐
รวมทั่วประเทศ		**๔,๒๐๗**	**๕๐,๗๒๓.๐**

๔.๒ ผลงานด้านการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ

๔.๒.๑ สถานการณ์ไฟป่าในภาคเหนือ (๑๐๐ วันอันตราย ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ม.ค. – ๓๐ เม.ย.๕๗)

สถานการณ์คุณภาพอากาศใน ๙ จังหวัดภาคเหนือ

ในปี ๒๕๕๗ สถานการณ์คุณภาพอากาศใน ๙ จังหวัดภาคเหนือ (จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน แม่ฮ่องสอน และตาก) ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๕๗ พบว่าปริมาณฝุ่นละอองเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง สูงสุด ณ เวลา ๐๐.๐๐ น. มีค่าเท่ากับ ๓๑๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ที่ตำบลจองคำ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๖ ช่วงเวลาเดียวกัน ปริมาณฝุ่นละอองมีค่าสูงสุดเท่ากับ ๔๓๒ มคก./ลบ.ม. (ที่ตำบลจองคำ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖) จะเห็นว่าปริมาณฝุ่นละอองสูงสุดมีค่าลดลง นอกจากนี้หากพิจารณาในรายจังหวัด พบว่าจังหวัดเชียงราย ลำพูน แพร่ และน่าน มีปริมาณฝุ่นละอองสูงสุดลดลงเช่นกัน

๑) เปรียบเทียบจำนวนวันที่ค่า PM๑๐ เกินมาตรฐาน ในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๗ (วันที่ ๑ ม.ค. – ๓๐ เม.ย.)

จังหวัด	ปริมาณฝุ่นละอองสูงสุด (มคก./ลบ.ม.)		จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน (วัน)	
	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗
๑. เชียงใหม่	๒๒๙	๒๗๕	๒๑	๒๑
๒.ลำพูน	๑๙๒	๑๗๕	๑๒	๑๑
๓.แม่ฮ่องสอน	๔๓๒	๓๑๘	๓๕	๒๓
๔.ลำปาง	๓๓๗	๒๒๙	๓๐	๓๗
๕.เชียงราย	๓๐๘	๒๕๓	๒๙	๒๑
๖.พะเยา	๒๐๘	๒๙๘	๑๖	๒๒
๗.แพร่	๒๒๕	๑๘๔	๒๗	๒๓
๘.น่าน	๒๖๔	๑๕๙	๒๑	๒๒
๙.ตาก	๑๑๓	๑๔๔	-	๕
รวม	**๔๓๒**	**๓๑๘**	**๔๕**	**๔๗**

เมื่อพิจารณาจำนวนวันที่ฝุ่นละอองสูงเกินเกณฑ์มาตรฐาน พบว่า ๙ จังหวัดภาคเหนือ มีจำนวนวันที่ปริมาณฝุ่นละอองสูงเกินเกณฑ์มาตรฐานรวม ๔๗ วัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๖ ในช่วงเวลาเดียวกัน ที่มีปริมาณฝุ่นละอองสูงเกินเกณฑ์มาตรฐาน ๔๕ วัน

แสดงปริมาณฝุ่นละอองเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง (ณ เวลา ๐๐.๐๐ น.) สูงสุด ๙ จังหวัดภาคเหนือ เปรียบเทียบระหว่างปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗

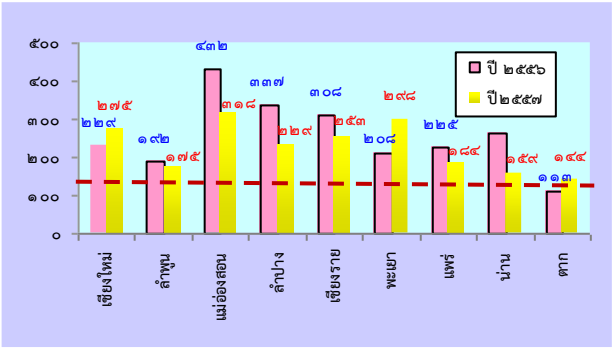

แสดงจำนวนวันที่ฝุ่นละอองเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง (ณ เวลา ๐๐.๐๐ น.) สูงเกินเกณฑ์มาตรฐาน ๙ จังหวัดภาคเหนือ เปรียบเทียบระหว่างปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗

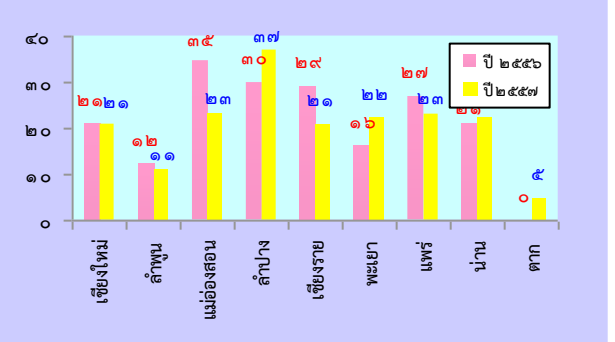

๒) เปรียบเทียบการเกิดไฟไหม้ป่าในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ

(๑๐๐ วันอันตราย ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ของปี ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๗)

จังหวัด	๒๑ มกราคม - ๓๐ เมษายน ๕๖		๒๑ มกราคม - ๓๐ เมษายน ๕๗		ผลการเปรียบเทียบ ปี ๒๕๕๗ กับ ๒๕๕๖ (ครั้ง)	
	ดับไฟป่า (ครั้ง)	ดับไฟป่า (ครั้ง)	ดับไฟป่า (ครั้ง)	พื้นที่ถูกไฟไหม้ (ไร่)		
๑.เชียงใหม่	๑,๓๒๓	๑๔,๑๘๙.๓	๑,๐๗๑	๑๐,๒๙๑.๐	ลดลง	๒๖๘
๒.ลำพูน	๑๖๓	๑,๔๓๓.๐	๑๒๕	๙๒๖.๐	ลดลง	๔๐
๓.แม่ฮ่องสอน	๕๐๕	๒,๙๓๐.๕	๔๑๗	๒,๘๓๓.๕	ลดลง	๘๕
๔.ลำปาง	๓๐๔	๑,๙๔๙.๐	๓๖๖	๑,๖๙๓.๐	เพิ่มขึ้น	๕๖
๕.เชียงราย	๙๕	๖๖๖.๕	๘๒	๘๘๗.๕	ลดลง	๓
๖.พะเยา	๓๘	๑๙๔.๐	๒๘	๒๗๖.๐	ลดลง	๗
๗.แพร่	๑๔๖	๑,๐๐๘.๕	๑๑๐	๙๒๒.๐	ลดลง	๓๖
๘.น่าน	๑๒๓	๑,๒๕๙.๕	๘๘	๙๗๒.๐	ลดลง	๓๕
๙.ตาก	๙๓	๑,๑๑๑.๐	๑๑๗	๑,๒๗๕.๐	เพิ่มขึ้น	๒๔
รวม ๙ จังหวัด	๒,๗๙๐	๒๔,๗๔๑.๓	๒,๔๐๔	๒๐,๐๗๖.๐	ลดลง	๓๙๔

- ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีการเกิดไฟป่า จำนวน ๒,๗๙๐ ครั้ง พื้นที่ถูกไฟไหม้ ๒๔,๗๔๑.๓ ไร่
- ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีการเกิดไฟป่า จำนวน ๒,๔๐๔ ครั้ง พื้นที่ถูกไฟไหม้ ๒๐,๐๗๖.๐ ไร่
- ผลการเปรียบเทียบพื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้ในช่วงเวลาเดียวกันของพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ พบว่าจำนวนความถี่ในการเกิดไฟไหม้ป่าลดลงจากปี ๒๕๕๖ จำนวน ๓๙๔ ครั้ง

๓) เปรียบเทียบการตรวจพบ Hotspots พื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ

(๑๐๐ วันอันตราย ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ของปี ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๗)

ประเภทป่า	พื้นที่ป่าอนุรักษ์		พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ		พื้นที่เกษตรกรรม		จำนวน Hotspot ทั้งหมด		
จังหวัด	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	เปรียบเทียบ
๑.เชียงใหม่	๖๖๔	๗๖๐	๑,๓๙๓	๑,๕๕๙	๑๐๐	๑๐๒	๒,๑๕๗	๒,๔๒๑	เพิ่มขึ้น ๒๖๔
๒.ลำพูน	๑๑๓	๑๔๖	๑๓๑	๒๐๘	๖๖	๘๔	๓๑๐	๔๓๘	เพิ่มขึ้น ๑๒๘
๓.แม่ฮ่องสอน	๑,๑๒๕	๑,๐๔๙	๑,๔๒๖	๑,๒๖๘	๘๒	๖๓	๒,๖๓๓	๒,๓๘๐	ลดลง ๒๕๓
๔.ลำปาง	๒๖๐	๒๙๖	๔๕๘	๕๙๐	๘๒	๑๕๐	๘๐๐	๑,๐๓๖	เพิ่มขึ้น ๒๓๖
๕.เชียงราย	๒๙๐	๒๕๖	๗๖๐	๔๗๐	๙๙	๖๖	๑,๑๔๙	๗๙๒	ลดลง ๓๕๗
๖.พะเยา	๑๖๙	๒๓๔	๒๑	๔๑	๙๑	๑๓๑	๒๘๑	๔๐๖	เพิ่มขึ้น ๑๒๕
๗.แพร่	๓๗	๔๗	๔๐๑	๓๙๖	๗๔	๖๗	๕๑๒	๕๑๐	ลดลง ๒
๘.น่าน	๕๖๑	๕๑๓	๑,๓๒๙	๘๙๑	๑๑๕	๑๒๑	๒,๐๐๕	๑,๕๒๕	ลดลง ๔๘๐
๙.ตาก	๘๙๓	๑,๑๓๖	๙๔๖	๑,๑๘๒	๙๔	๑๒๐	๑,๙๓๓	๒,๔๓๘	เพิ่มขึ้น ๕๐๕
รวมทั้งหมด	๔,๑๑๒	๔,๔๓๗	๖,๘๖๕	๖,๖๐๕	๘๐๓	๙๐๔	๑๑,๗๘๐	๑๑,๙๔๖	เพิ่มขึ้น๑๖๖

-ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เกิด Hotspots จำนวน ๑๑,๗๘๐ จุด

-ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เกิด Hotspots จำนวน ๑๑,๙๔๖ จุด

-ผลการเปรียบเทียบ Hotspots ในช่วงเวลาเดียวกัน ของพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ พบว่าจำนวนการตรวจพบจุดความร้อนเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๖ จำนวน ๑๖๖ จุด

๔.๒.๒ ผลการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ๙ จังหวัดภาคเหนือ มีดังนี้

๑) เตรียมพนักงานดับไฟป่าในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ

อัตรากำลังจำนวนทั้งหมด ๑,๗๕๕ นาย หน่วยงานควบคุมไฟป่าจำนวน ๓๘ สถานีฯ หน่วยดับไฟป่า ๑๑๓ หน่วย และศูนย์ปฏิบัติการไฟป่า (ชุดเสือไฟ) จำนวน ๔ ชุด

๒) จัดตั้งกองอำนวยการในพื้นที่ภาคเหนือ

เพื่อปฏิบัติงานดับไฟป่าในพื้นที่ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ จัดตั้งจำนวน ๓ กองอำนวยการ ได้แก่

๑) กองอำนวยการควบคุมไฟป่าดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่

๒) กองอำนวยการควบคุมไฟป่าดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่

๓) กองอำนวยการควบคุมไฟป่าดอยตุง จังหวัดเชียงราย

๓) จัดตั้งศูนย์ประสานการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ

เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และประสานแจ้ง ผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่

๔) ผลการดำเนินการด้านการป้องกันไฟป่า

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันไฟป่าและเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน โดยการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อลดการเกิดไฟป่าและหมอกควัน เช่น ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่เพื่อขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน การทำป้ายประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่สิ่งตีพิมพ์และเอกสารเผยแพร่ การจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ ให้การศึกษา จัดงานวันรณรงค์ให้ปลอดควันพิษจากไฟป่า ๒๔ กุมภาพันธ์ การสร้างเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในชุมชน และติดตามการดำเนินงานของเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน รวมถึงการประสานและส่งเสริมความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน

๔.๓ ผลงานด้านการแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุ

๔.๓.๑ สถานการณ์ไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง

ป่าพรุควนเคร็งถือเป็นป่าพรุผืนสุดท้ายของภาคใต้ตอนบน และเป็นป่าพรุที่อุดมสมบูรณ์เป็นอันดับ ๒ ของภาคใต้ รองจากป่าพรุโต๊ะแดง จ.นราธิวาส มีพื้นที่กว่า ๓๕๐,๐๐๐ ไร่ ครอบคลุมรอยต่อ ๓ จังหวัด คือ นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา ดังนั้นเมื่อเกิดไฟป่าก็ส่งผลกระทบต่อหลายส่วนเป็นวงกว้าง ทั้งดิน ต้นไม้ และสัตว์ในพื้นที่ ชาวบ้านที่อยู่รอบพื้นที่ รวมถึงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งนอกจากป่าพรุควนเคร็งจะครอบคลุมพื้นที่จำนวนมากแล้ว สถิติการเกิดไฟป่าในแต่ละปีก็มีตัวเลขที่สูงด้วย โดยเฉพาะในปี ๒๕๕๓ ที่เกิดไฟป่าสูงสุดคือ ๓๓๐ ครั้ง พื้นที่เสียหายกว่า ๑๙,๐๐๐ ไร่ หรือในปี ๒๕๕๕ ที่เกิดไฟไหม้ป่าพรุควนเคร็งถึง ๑๒๐ ครั้ง พื้นที่ป่าเสียหาย ๑๓,๐๐๐ ไร่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ่อล้อ จึงได้จัดทำการป้องกันไฟป่าเพื่อแก้ปัญหาไฟไหม้ป่าพรุควนเคร็ง ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงกันยายนของทุกปี ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัญหาทางธรรมชาติคือความแห้งแล้งของพื้นที่ในช่วงที่มีฝนน้อย และจากปัญหาชาวบ้านบุกรุกเผาป่าเพื่อปรับเป็นที่ดินทำกิน ล่าสัตว์ และตัดไม้

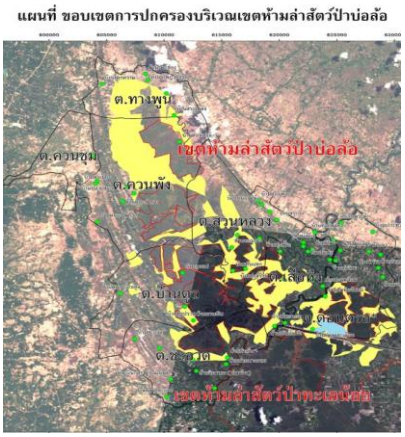

๔.๓.๒ การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์และแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหาไฟป่าพื้นที่ป่าพรุ

๑) จัดตั้งสถานีควบคุมไฟป่าพรุควนเคร็ง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อดูแลรับผิดชอบปฏิบัติงานในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ่อล้อ และพื้นที่สำคัญอื่นๆ จำนวน ๑๘๗,๕๐๐ ไร่ โดยมีภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันไฟป่า ให้การศึกษา จัดการเชื้อเพลิง การปฏิบัติงานดับไฟป่า

๒) ตรวจวัดระดับน้ำในพื้นที่ป่าพรุ โดยแบ่งพื้นที่ตรวจวัดระดับน้ำในพื้นที่ป่าพรุ ตรวจวัดทุกวันและสรุปผลรายงานผลให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทราบ

๓) การเตรียมพร้อมอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ โดยให้เจ้าหน้าที่ตรวจหาไฟป่าทางหอดูไฟทุกวัน พร้อมทั้งให้เจ้าหน้าที่ของสถานีฯ ออกไปเฝ้าระวังบริเวณจุดล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุทุกวัน

๔) ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ปี ๒๕๕๗ โดยเพิ่มความถี่การตรวจลาดตระเวนป้องปรามการลักลอบเผาป่าพรุ และการประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่

๕) จัดตั้งกองอำนวยการควบคุมไฟป่าป่าพรุควนเคร็ง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) ให้ชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (หน่วยเสือไฟ) ของศูนย์ปฏิบัติการไฟป่า ในสังกัดส่วนควบคุมไฟป่า สำนักป้องกัน ปราบปราม และควบคุมไฟป่า สนับสนุนการลาดตระเวนป้องปรามการลักลอบเผาป่าพรุ และเฝ้าระวังจุดเสี่ยงล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่าในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ่อล้อ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย และพื้นที่สำคัญอื่นๆ ทั้งนี้ กำหนดให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗

๒) ให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๕ (นครศรีธรรมราช) จัดกำลังเจ้าหน้าที่ของสถานีควบคุมไฟป่าในสังกัด เพื่อสนับสนุนการลาดตระเวนป้องปรามการลักลอบเผาป่าพรุ และเฝ้าระวังจุดเสี่ยงหรือล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่าในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ่อล้อ

๔.๓.๓ มาตรการการแก้ไขปัญหาไฟไหม้ป่าพรุควนเคร็ง

๑. มาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินป่าไม้ทับซ้อนที่ดินราษฎร

๑) เร่งรัดนโยบายการแก้ไขปัญหาที่ดินป่าไม้ สิทธิการถือครองทำกิน ตามมติ ครม. ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ให้แล้วเสร็จ

๒) เร่งรัดการตรวจสอบที่ดิน และการบังคับใช้กฎหมาย ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ตามมติ ครม.๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ ให้แล้วเสร็จ

๓) จัดทำแนวคันดินเขตป้องกันการบุกรุกป่าพรุและป้องกันไฟป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ่อล้ออย่างต่อเนื่องและให้แล้วเสร็จครบถ้วน ซึ่งได้ดำเนินการแล้วจำนวน ๖๐.๑๐ กิโลเมตร

๔) จัดทำแนวคันดินเขตป้องกันการบุกรุกป่าพรุและป้องกันไฟป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเล

๒. มาตรการรักษาระดับน้ำในพื้นที่ป่าพรุ

๑) ศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (EIA) พร้อม สำรวจและออกแบบโครงสร้างเพื่อรักษาระดับน้ำที่เหมาะสมในการป้องกันไฟไหม้ป่าพรุ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศในปัจจุบัน ที่เป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วน ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ยังขาดงบประมาณอีก ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒) การควบคุมรักษาระดับน้ำในแม่น้ำลำคลองขนาดใหญ่ โดยประตูระบายน้ำขนาดใหญ่ ๓ แห่ง ของหน่วยงานชลประทาน คือ ประตูอุทกวิภาชประสิทธิ์ ควบคุมระดับน้ำแม่น้ำปากพนัง, ประตูระบายน้ำคลองค้อง ควบคุมระดับน้ำคลองค้อง และประตูระบายน้ำชะอวด แพรกเมือง ควบคุมระดับน้ำคลองชะอวดแพรกเมือง

๓) การควบคุมปริมาณน้ำโดยอาคารบังคับน้ำ ควบคุมน้ำที่ไหลออกแม่น้ำปากพนัง, คลองค้อง และคลองชะอวดแพรกเมือง

๔) การควบคุมระดับน้ำโดยทำนบน้ำชั่วคราว ๑๓ แห่ง และบริเวณคลองบางตะเคร็ง ๒ แห่ง

๕) การชะลอการไหลระบายของน้ำ โดยทำนบน้ำขนาดเล็ก หรือฝายชะลอน้ำ ในคลองซอย โดยได้จัดทำฝายชะลอน้ำ จำนวน ๕๐ แห่ง และปิดช่องทางน้ำ ๖๐ แห่ง

๓. มาตรการป้องกันไฟป่า

๑) การประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่า ในเชิงรุกทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง อาทิ ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ ประชาสัมพันธ์พบปะครัวเรือน การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ป้ายประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่า

๒) กำหนดจุดพื้นที่เป้าหมายที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าสูง เป็น ๖ พื้นที่เป้าหมาย และจัดเจ้าหน้าที่เฝ้าระวังเป็นพิเศษ

๓) การลาดตระเวน โดยการบูรณาการสนธิกำลังเจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ ทหาร และตำรวจ เฝ้าระวังจุดพื้นที่ล่อแหลมต่อการถูกลักลอบเผาป่า

๔) การสร้างเครือข่าย อาสาสมัครป้องกันไฟป่า กระบวนการมีส่วนร่วมป้องกันไฟป่า

๕) การให้การศึกษาความรู้ด้านไฟป่า ผลเสียของป่า ต่อกลุ่มเยาวชน นักเรียนนักศึกษา และราษฎรในพื้นที่ราษฎร

๔. มาตรการควบคุมดับไฟป่า และบรรเทาผลเสียหายจากไฟป่า

๑) จัดทำแนวขุดแพรกป้องกันไฟป่า ในพื้นที่ป่าพรุ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ่อล้อ

๒) จัดทำแหล่งสำรองน้ำเพื่อใช้ในการควบคุมดับไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุ เพื่อลดบรรเทาความรุนแรงและผลเสียหายที่พึงเกิดจากไฟป่า ขนาด ๓ X ๒๐ X ๒ เมตร โดยได้ดำเนินการแล้วจำนวน ๗๘ บ่อ

๓) จัดหาอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการป้องกันควบคุมไฟป่า ให้เหมาะสม เพียงพอ

๔) บูรณาการสนธิกำลังเจ้าหน้าที่ ในช่วงฤดูกาลเหตุการณ์ไฟป่า รุนแรง หรือ วิกฤติ

๕. มาตรการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟป่า

๑) สร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายแก้ไขปัญหาไหม้ป่าพรุ

๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพิ่มบทบาทและหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาไหม้ป่าพรุ

๔.๓.๔ การดำเนินการแก้ไขปัญหาไฟไหม้ป่าพรุควนเคร็ง

๑. การดำเนินการระยะเร่งด่วน

๑) ศึกษา สำรวจและออกแบบโครงสร้าง เพื่อรักษาระดับน้ำที่เหมาะสมในการไฟไหม้ป่าพรุที่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศในปัจจุบัน

๒) การควบคุมระดับน้ำ การชะลอการไหลระบายน้ำที่จะออกจากพื้นที่ป่าพรุ

๓) จัดทำแนวคันดินเขตป้องกันการบุกรุกป่าพรุและป้องกันไฟป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ่อล้อ อย่างต่อเนื่องและให้แล้วเสร็จครบถ้วน

๔) เร่งรัดการแก้ไขปัญหาที่ดินป่าไม้ สิทธิการถือครองทำกิน ตามมติ ครม. ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ให้แล้วเสร็จ

๕) เร่งรัดการตรวจสอบที่ดิน และการบังคับใช้กฎหมาย ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ ให้แล้วเสร็จ

๖) จัดทำแหล่งสำรองน้ำเพื่อใช้ในการควบคุมดับไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุ เพื่อลดบรรเทาความรุนแรงและผลเสียหายที่พึงเกิดจากไฟป่า

๗) จัดหาอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการป้องกันควบคุมไฟป่า ให้เหมาะสม เพียงพอ

๘) ประชาสัมพันธ์ ปลูกฝังจิตสำนึกให้เยาวชน ประชาชน รู้สึกรักและหวงแหน และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าพรุ

๙) ประสานสำนักการบินอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ บินตรวจสภาพป่า เพื่อป้องปรามการบุกรุกพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง โดยเฉพาะช่วงฤดูแล้ง

๑๐) ประสานกรมฝนหลวงและการบินเกษตรในการทำฝนเทียมในช่วงฤดูแล้ง (เม.ย.- ก.ย.)

๑๑) การป้องกันปราบปรามการบุกรุก ยึดถือครอบครองพื้นที่ป่าพรุและบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

๑๒) บูรณาการสนธิกำลังเจ้าหน้าที่ ในช่วงฤดูกาลเหตุการณ์ไฟป่า รุนแรง หรือวิกฤติ

๒. การดำเนินการระยะกลาง

๑) กำหนดขอบเขตพื้นที่ป่าพรุให้ชัดเจน

๒) จัดทำฐานข้อมูล พื้นที่และทรัพยากรป่าพรุให้เป็นปัจจุบันในระบบ GIS เพื่อสะดวกในการสืบค้นข้อมูล

๓) จัดทำแนวคันดินเป็นแนวเขตควบคุม ป้องกันการบุกรุกป่าพรุ และป้องปรามไฟป่า ตามผลจากการเร่งรัดนโยบายการแก้ไขปัญหาที่ดินป่าไม้ สิทธิการถือครองทำกิน ตามมติ ครม. ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และผลการตรวจสอบที่ดิน ตามมติ ครม. ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

๔) จัดทำแนวขุดแพรกป้องกันไฟป่า ในพื้นที่ป่าพรุ

๕) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกำหนดให้พื้นที่ป่าพรุเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อควบคุมกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม ที่อาจส่งผลกระทบในทางลบ ต่อพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง

๓. การดำเนินการระยะยาว

๑) นำผลการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม มาดำเนินการก่อสร้าง ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการควบคุมรักษาระดับน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาไฟไหม้ป่าพรุ

๒) ปลูกฟื้นฟูระบบนิเวศป่าพรุ พันธุ์ไม้ดั้งเดิมของป่าพรุ เพื่อความหลากหลาย เรือนยอดเพื่อให้ปกคลุม รักษาความชุ่มชื้นของระบบนิเวศป่าพรุ ลดการระเหยของน้ำในพื้นที่ป่าพรุ

๓) ฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ และสิ่งมีชีวิตในน้ำ

๔) ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรป่าพรุ และเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันดับไฟป่าให้ครอบคลุมรอบพื้นที่ป่าพรุ

๕) การส่งเสริม เสริมสร้างการรวมกลุ่มเพื่อส่งเสริมอาชีพ และการใช้ประโยชน์จากป่าพรุ อย่างเหมาะสมและชาญฉลาด เพื่อลดความเสี่ยงในการบุกรุกพื้นที่ป่าพรุ

๖) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ราษฎรในพื้นที่ในการพัฒนาป่าพรุทุกขั้นตอน และเสริมสร้างกระบวนการคนอยู่กับป่าอย่างเกื้อกูลกัน

๗) มีผลการศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดการเชื้อเพลิงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะพื้นที่ล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่า

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑) ข้อพิพาทเรื่องที่ดินป่าไม้ทับซ้อนกับที่ดินราษฎรได้รับคลี่คลายปัญหา

๒) มีแนวเขตควบคุมป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าพรุ

๓) มีโครงสร้าง เพื่อบริหารจัดการน้ำ รักษาระดับน้ำให้เหมาะสมไม่ให้เกิดไฟป่า

๔) พื้นที่ป่าพรุได้รับคลี่คลายปัญหาไฟไหม้ป่าพรุ ที่ต้นเหตุ จากการได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาความทับซ้อนของที่ดินป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ และที่ดินทำกินของราษฎร

๕) คน ชุมชน อยู่กับป่าพรุ อย่างเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

๔.๓.๕ เปรียบเทียบสถิติการดับไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง

ระหว่างปี ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๗ (ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ของปี)

หน่วยงาน	ปี ๒๕๕๖		ปี ๒๕๕๗	
	จำนวน (ครั้ง)	พื้นที่ไฟไหม้ (ไร่)	จำนวน (ครั้ง)	พื้นที่ไฟไหม้ (ไร่)
๑) สถานีควบคุมไฟป่าลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช	๕	๖๙	๔๓	๒,๗๑๔
๒) สถานีควบคุมไฟป่าพรุควนเคร็ง จังหวัดนครศรีธรรมราช	๐	๐	๔๖	๑,๓๕๔
๓) สถานีควบคุมไฟป่าพัทลุง จังหวัดพัทลุง	๑	๕	๑	๓
รวม	**๖**	**๗๔**	**๙๐**	**๔,๐๗๑**

๔.๔ ผลงานด้านการตรวจหาไฟด้วยดาวเทียม Terra และ Aqua

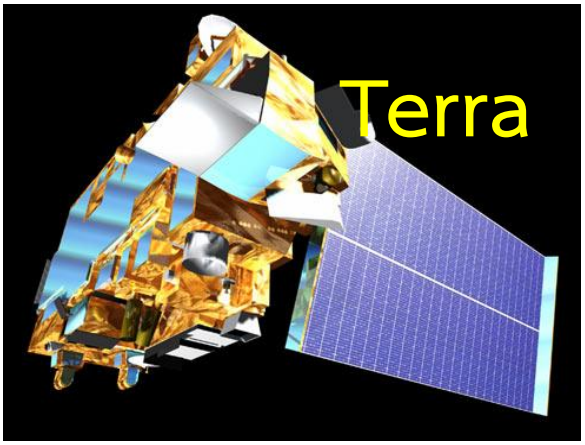

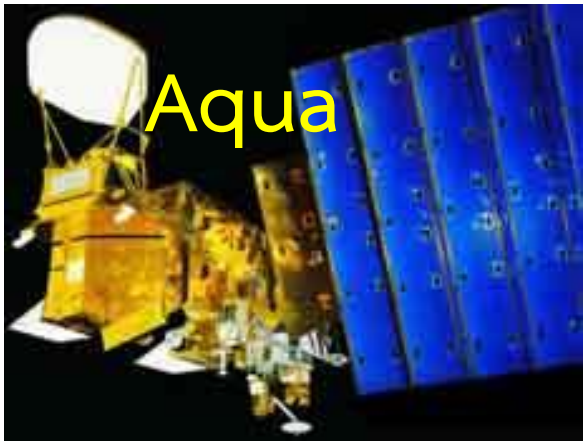

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยส่วนควบคุมไฟป่าได้ดำเนินการตรวจติดตามจุดหรือบริเวณที่มีค่าความร้อนมากผิดจากปกติบนผิวโลก (Hotspot) จากดาวเทียม Aqua และ Terra โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล hotspot ทุกครั้งที่ดาวเทียมตรวจพบไฟที่เกิดขึ้นในประเทศไทย แล้วแจ้งผลการตรวจพบ Hotspot ให้หน่วยปฏิบัติงานภาคสนามเข้าไปดำเนินการทุกวัน โดยตรวจพบทั้งสิ้น ๒๙,๐๓๗ จุด จากการตรวจติดตามพบว่าไฟส่วนใหญ่เกิดในพื้นที่เกษตรกรรม ๑๑,๒๒๓ จุด พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ๑๑,๐๙๗ จุด และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๖,๗๑๗ จุด ตามลำดับ ดังนี้

๔.๔.๑ การตรวจพบ Hotspot ในพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ พื้นที่ที่พบมากที่สุดคือ *พื้นที่เกษตรกรรม*

๑) พื้นที่เกษตรกรรม		
ตรวจพบ hotspot	๑๑,๒๒๓	จุด
๒) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ		
ตรวจพบ hotspot	๑๑,๐๙๗	จุด
๓) พื้นที่ป่าอนุรักษ์		
ตรวจพบ hotspot	๖,๗๑๗	จุด

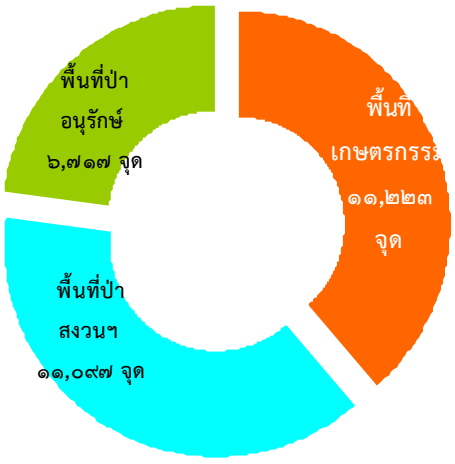

๔.๔.๒ การตรวจพบ Hotspot จากดาวเทียมแยกรายเดือน
ตรวจพบมากในช่วงระหว่างเดือน *ธันวาคม ๒๕๕๖ - เมษายน ๒๕๕๗*

เดือน	จำนวน hotspot (จุด)			รวม
	พื้นที่ป่าอนุรักษ์	พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	พื้นที่เกษตรกรรม	
ตุลาคม ๒๕๕๖	๓	๑๗	๑๗๑	๑๙๑
พฤศจิกายน ๒๕๕๖	๒	๑๗	๒๒๑	๒๔๐
ธันวาคม ๒๕๕๖	๑๔	๑๙๓	๑,๑๓๓	๑,๓๔๐
มกราคม ๒๕๕๗	๑๕๗	๗๓๘	๒,๑๙๖	๓,๐๙๑
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗	๙๘๖	๑,๙๑๐	๒,๓๘๘	๕,๒๘๔
มีนาคม ๒๕๕๗	๔,๕๑๘	๖,๐๙๙	๓,๐๙๒	๑๓,๗๐๙
เมษายน ๒๕๕๗	๙๗๑	๒,๐๐๒	๑,๓๖๔	๔,๓๓๗
พฤษภาคม ๒๕๕๗	๕๒	๙๔	๓๓๑	๔๗๗
มิถุนายน ๒๕๕๗	๔	๑๐	๕๘	๗๒
กรกฎาคม ๒๕๕๗	๑	๔	๕๙	๖๔
สิงหาคม ๒๕๕๗	๗	๔	๕๕	๖๖
กันยายน ๒๕๕๗	๒	๙	๑๕๕	๑๖๖
รวม	**๖,๗๑๗**	**๑๑,๐๙๗**	**๑๑,๒๒๓**	**๒๙,๐๓๗**

๔.๔.๓ การตรวจพบ Hotspot จากดาวเทียมแยกรายภาค ตรวจพบมากที่สุด คือ *ภาคเหนือ*

ภาค	จำนวน Hotspot (จุด)			รวม
	พื้นที่ป่าอนุรักษ์	พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	พื้นที่เกษตรกรรม	
๑) ภาคเหนือ	๕,๒๐๘	๘,๒๗๙	๓,๕๘๙	**๑๗,๐๗๖**
๒) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๕๑๒	๑,๘๑๓	๔,๕๗๘	**๖,๙๐๓**
๓) ภาคกลางและภาคตะวันออก	๘๙๒	๙๑๙	๒,๗๘๒	**๔,๕๙๓**
๔) ภาคใต้	๑๐๕	๘๖	๒๗๔	**๔๖๕**
รวม	**๖,๗๑๗**	**๑๑,๐๙๗**	**๑๑,๒๒๓**	**๒๙,๐๓๗**
ร้อยละ	**๒๓.๑๓**	**๓๘.๒๒**	**๓๘.๖๕**	**๑๐๐.๐๐**

๔.๔.๔ การตรวจพบ Hotspot จากดาวเทียมแยกรายจังหวัด ตรวจพบมากที่สุด คือ *จังหวัดตาก*

จังหวัด	จำนวน Hotspot (จุด)			รวม
	พื้นที่ป่าอนุรักษ์	พื้นที่ป่าสงวนฯ	พื้นที่เกษตรกรรม	
ภาคเหนือ	๕,๒๐๘	๘,๒๗๙	๓,๕๘๙	๑๗,๐๗๖
กำแพงเพชร	๘๗	๒๐๖	๒๐๑	๔๙๔
ชัยนาท	-	๕	๑๗๓	๑๗๘
เชียงราย	๒๕๗	๔๘๕	๘๙	๘๓๑
เชียงใหม่	๗๖๕	๑,๕๗๗	๑๐๘	๒,๔๕๐
ตาก	๑,๑๔๗	๑,๒๑๖	๑๔๑	๒,๕๐๔
นครสวรรค์	๔๒	๘๒	๖๔๕	๗๖๙
น่าน	๕๑๖	๙๐๕	๑๒๙	๑,๕๕๐
พะเยา	๒๓๘	๔๑	๑๓๙	๔๑๘
พิจิตร	-	๑	๔๔๕	๔๔๖
พิษณุโลก	๑๒๑	๒๕๘	๒๖๔	๖๔๓
เพชรบูรณ์	๘๕	๔๖๗	๓๔๔	๘๙๖
แพร่	๕๔	๔๐๙	๘๙	๕๕๒
แม่ฮ่องสอน	๑,๐๕๒	๑,๒๗๗	๗๓	๒,๔๐๒
ลำปาง	๒๙๘	๖๐๘	๑๖๘	๑,๐๗๔
ลำพูน	๑๔๖	๒๑๑	๙๐	๔๔๗
สุโขทัย	๑๕	๑๕๐	๑๔๗	๓๑๒
อุตรดิตถ์	๑๐๓	๒๒๐	๑๗๘	๕๐๑
อุทัยธานี	๒๘๒	๑๖๑	๑๖๖	๖๐๙
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๕๑๒	๑,๘๑๓	๔,๕๗๘	๖,๙๐๓
กาฬสินธุ์	๑๒	๗๔	๒๙๑	๓๗๗
ขอนแก่น	๓๓	๑๐๓	๓๗๑	๕๐๗
ชัยภูมิ	๑๕๖	๑๐๑	๓๓๖	๕๙๓
นครพนม	๑	๓๔	๒๖๖	๓๐๑
นครราชสีมา	๓๒	๑๘๐	๓๘๕	๕๙๗
บุรีรัมย์	๑๒	๒๗	๒๑๕	๒๕๔
มหาสารคาม	-	๑๗	๒๖๘	๒๘๕
มุกดาหาร	๗	๒๑	๖๘	๙๖
ยโสธร	๓	๓๓	๑๓๕	๑๗๑
ร้อยเอ็ด	๑	๑๗	๕๐๘	๕๒๖

(ต่อ)

จังหวัด	จำนวน Hotspot (จุด)			รวม
	พื้นที่ป่าอนุรักษ์	พื้นที่ป่าสงวนฯ	พื้นที่เกษตรกรรม	
เลย	๑๓๓	๖๑๖	๑๒๘	๘๗๗
ศรีสะเกษ	๖	๑๗	๗๔	๙๗
สกลนคร	๒๒	๑๓๓	๕๒๕	๖๘๐
สุรินทร์	๕	๒๔	๒๒๗	๒๕๖
หนองคาย	๘	๔๑	๑๙๐	๒๓๙
หนองบัวลำภู	๗	๑๐๕	๑๐๘	๒๒๐
อำนาจเจริญ	๒	๑๗	๘๖	๑๐๕
อุดรธานี	๔๓	๑๖๙	๒๘๗	๔๙๙
อุบลราชธานี	๒๙	๘๔	๑๑๐	๒๒๓
ภาคกลางและตะวันออก	**๘๙๒**	**๙๑๙**	**๒,๗๘๒**	**๔,๕๙๓**
กรุงเทพฯ	-	-	๔๒	๔๒
กาญจนบุรี	๗๖๖	๒๕๖	๓๖๓	๑,๓๘๕
จันทบุรี	๑๐	๑๗	๕๒	๗๙
ฉะเชิงเทรา	๑	๓๑	๑๖๔	๑๙๖
ชลบุรี	๗	๑๖	๑๓๓	๑๕๖
ตราด	-	๓	๓	๖
นครนายก	-	-	๒๐๒	๒๐๒
นนทบุรี	-	-	๗	๗
นครปฐม	-	-	๘๕	๘๕
ปทุมธานี	-	-	๑๓๖	๑๓๖
ประจวบคีรีขันธ์	๕	๕	๒๙	๓๙
ปราจีนบุรี	๒๐	๓๒	๒๓๒	๒๘๔
พระนครศรีอยุธยา	-	๑	๒๑๕	๒๑๖
เพชรบุรี	๑๘	๕๔	๔๗	๑๑๙
ระยอง	-	๔	๖๐	๖๔
ราชบุรี	๑๓	๔๘	๘๑	๑๔๒
ลพบุรี	๒๒	๑๒๙	๓๐๒	๔๕๓
สมุทรปราการ	-	-	๕๙	๕๙
สมุทรสงคราม	-	-	-	-

(ต่อ)

จังหวัด	จำนวน Hotspot (จุด)			รวม
	พื้นที่ป่าอนุรักษ์	พื้นที่ป่าสงวนฯ	พื้นที่เกษตรกรรม	
สมุทรสาคร	-	-	๑๘	๑๘
สระแก้ว	๗	๑๙๑	๙๕	๒๙๓
สระบุรี	๙	๓๓	๑๐๔	๑๔๖
สิงห์บุรี	-	-	๓๐	๓๐
สุพรรณบุรี	๑๔	๙๙	๒๗๘	๓๙๑
อ่างทอง	-	-	๔๕	๔๕
ภาคใต้	**๑๐๕**	**๘๖**	**๒๗๔**	**๔๖๕**
กระบี่	-	๘	๑๖	๒๔
ชุมพร	๙	๑๐	๑๘	๓๗
ตรัง	๒	๓	๑๔	๑๙
นครศรีธรรมราช	๑๔	๑๓	๒๑	๔๘
นราธิวาส	๔๘	๓	๓๘	๘๙
ปัตตานี	-	๒	๔๒	๔๔
พังงา	๖	๕	๘	๑๙
พัทลุง	๕	-	๒	๗
ภูเก็ต	-	-	๔	๔
ยะลา	-	๑๘	๓๔	๕๒
ระนอง	-	-	๘	๘
สุราษฎร์ธานี	๕	๑๒	๒๗	๔๔
สงขลา	๑๒	๒	๔๐	๕๔
สตูล	๔	๑๐	๒	๑๖
รวมทั้งประเทศ	**๖,๗๑๗**	**๑๑,๐๙๗**	**๑๑,๒๒๓**	**๒๙,๐๓๗**

๔.๕ ผลงานด้านฝึกอบรมทางด้านการควบคุมไฟป่า

๔.๕.๑ หลักสูตรพนักงานดับไฟป่าระดับพื้นฐาน จำนวน ๔ รุ่น รุ่นละ ๓๐ คน รวม ๑๒๐ คน

ระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๕๖ ถึงกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ (รุ่นละ ๖ วัน) ดังนี้

- ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการควบคุมไฟป่าภาคกลาง จ.กาญจนบุรี จำนวน ๑ รุ่น
- ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการควบคุมไฟป่าภาคเหนือ จ.เชียงใหม่ จำนวน ๑ รุ่น
- ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการควบคุมไฟป่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จ.นครราชสีมา จำนวน ๑ รุ่น
- ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการควบคุมไฟป่าภาคใต้ จ.ชุมพร จำนวน ๑ รุ่น

๔.๕.๒ หลักสูตรเสริมสมรรถนะชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (หน่วยเสือไฟ)

การฝึกอบรมหลักสูตร “เสริมสมรรถนะชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (หน่วยเสือไฟ)” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ระหว่างวันที่ ๑๕-๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ณ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ มีพนักงานราชการ และบุคคลภายนอกที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์ปฏิบัติการ จำนวน ๒๒๕ คน โดยได้ฝึกทบทวนเพิ่มเติมองค์ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและทักษะการปฏิบัติงานแก่ชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า

๔.๕.๓ หลักสูตรการสร้างเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ด้านทฤษฎีการควบคุมไฟป่า ควบคู่ไปกับการฝึกทักษะการปฏิบัติงานขั้นพื้นฐาน เกิดทัศนคติที่ถูกต้องต่อปัญหาไฟป่า เลิกจุดไฟเผาป่า และหันมาร่วมมือกันป้องกันไฟป่า และเพื่อสร้างเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ผู้เข้าร่วมอบรมประกอบด้วยประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าและรอบพื้นที่ป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ใน ๓๖ จังหวัด คือ

๑) พื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แพร่ น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน และตาก

๒) พื้นที่ ๖ จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง สตูล สงขลา ยะลา และนราธิวาส

๓) พื้นที่ ๒๑ จังหวัดที่มีพื้นที่ติดชายแดน ได้แก่ จังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ สุรินทร์ ตราด กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง

จำนวน ๑,๓๗๐ รุ่น ๆ ละ ๔๐ คน รวมทั้งสิ้น ๕๔,๐๐๐ คน

ระยะเวลาในการดำเนินงาน รุ่นละ ๑ วัน (ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ ถึง พฤษภาคม ๒๕๕๗)

โดยใช้สถานที่ฝึกอบรม ณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น / โรงเรียน / สถานที่ราชการ / สถานที่ที่เหมาะสมในพื้นที่

๔.๖ ผลงานด้านศูนย์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

สืบเนื่องจากองค์ความรู้ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานองค์ความรู้ดังกล่าวสู่สาธารณชน เพื่อให้ประชาชน องค์กร ชุมชน ตลอดจนทุกหน่วยงานราชการได้พิจารณานำไปประยุกต์ใช้งาน ในการปรับตัวหรือปรับวิถีการดำเนินชีวิต ที่ไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยจากภายนอกให้อาศัยพึ่งพาปัจจัยแต่ภายใน ที่สามารถจะจัดการได้ ทั้งนี้ก็เพื่อการดำเนินชีวิตให้เป็นปกติสุข ลดภาระหนี้สิน ทำให้การดำเนินชีวิตมีความมั่นคงถาวร งานศูนย์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่กำหนดให้ชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟ ต้องการให้เจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่าได้เรียนรู้ หาองค์ความรู้ให้กับตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ขณะที่ยังอยู่ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประจำชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า และเมื่อพ้นสภาพจากชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า นอกจากนี้ยังต้องการให้ชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า ได้น้อมนำเอาแนวทางการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวดังกล่าว ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมในระดับพื้นที่ สามารถขยายผลให้ราษฎรในท้องถิ่นมีอาชีพ มีรายได้เสริมและพึ่งตนเองได้ ส่งผลให้การทำลายทรัพยากรป่าไม้ของราษฎร โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๒

๔.๗ กิจกรรมอื่นๆ ที่สำคัญ

๔.๗.๑ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อแผนปฏิบัติการ การจัดการป่าพรุในประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๖ ณ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๔.๗.๒ การเยี่ยมชมดูงานด้านการควบคุมไฟป่าของคณะผู้แทนจากกระทรวงการป่าไม้ และหน่วยงานควบคุม ไฟป่าอินโดนีเซีย ณ กรมอุทยานห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และหน่วยงานควบคุมไฟป่า จังหวัดกาญจนบุรี

เมื่อวันที่ ๑๘-๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ทาง Ministry of Forestry, Indonesia ได้นำคณะผู้แทนจากกระทรวงการป่าไม้ และหน่วยงานควบคุมไฟป่าอินโดนีเซีย จำนวน ๑๐ คน เข้าเยี่ยมชมกิจการด้านการควบคุมไฟป่า โดยมีผู้อำนวยการสำนักป้องกัน ปราบปราม และควบคุมไฟป่า (นายอมร ต่อเจริญ) นายศิริ อัคคะอัคร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านระบบการป้องกัน ปราบปราม และจัดการไฟป่า นายศักดิ์ชัย จงกิจวิวัฒน์ ผู้อำนวยการส่วนควบคุมไฟป่า ให้การต้อนรับ

๔.๗.๔ การฝึกอบรมการจัดการปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดนในภูมิภาคอาเซียน (Regional Workshop on Transboundary Haze Pollution Prevention and Contrlo)

เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๗ ส่วนควบคุมไฟป่า สำนักป้องกัน ปราบปราม และควบคุมไฟป่า ร่วมกับหน่วยงานควบคุมไฟป่าสังกัดสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ (เชียงใหม่) จัดการดูงานการควบคุมไฟป่าให้แก่คณะผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมฯ ณ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการควบคุมไฟป่าภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้ร่วมดูงานประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ จำนวน ๕๐ คน